

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 16 • 1981 BALANDŽIO - APRIL 17 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

DAR STIPRIAU NORMUOJA MAISTĄ LENKIOJE

Nuo gegužės mėn. 1 d. norėdama apsaugoti nykstančius produktus Lenkijoje, vyriausybė paskelbė naujus suvaržymus-kortelės svies-tui, kviečiams, miltams, ryžiams ir kitokiems ja-vams. Tai pats didžiausias maisto suvaržymas nuo II Pas. Karo Lenkijoje.

Laisvoji Darbininkų Unija Solidarnosė sako, kad vienas ministerių pasakęs, jog Varšavos Pakto valstybės išibrautų į Lenkiją, jeigu ji bandytų pasitraukti iš So-vietų bloko arba nuversti ko-munistinę sistemą.

"Didieji broliai" vis ne-nori pripažinti/bent viešai, kad jų komunistinė sistema-netinkama nei ekonomiškai, nei psichologiškai. Nekaiba, kad tikrai yra kraštų, kur socializmo sistema tin-ka kraštui ir gerai funkcio-nuoja, nors, ir ypač dėl to, kad nėra "didžiojo brolio" diktatūros ir kraštas bei tauta tvarkosi patys. Jiems negresia joks plėšikavimas.

PREZIDENTAS REAGAN'AS GRĮŽO Į BALTUOSIUS RŪMUS

Šypsodamasis, prez. Rea-gan'as išėjo iš ligoninės, ir po 12 dienų gydymo, grįžo į Baltuosius Rūmus. "Aš atė-jau į ligoninę, ir pats iš jos išėjau", pasakė jis, atsisa-kydamas įprastinėms visiems pacientams kėdės ant ratukų. Kiek sulysęs, tačiau geros nuotaikos ir gerai atrodantis prezidentas ir toliau juokavo, džiaugdamasis, kad jau galės po pusę dienos dirbti.

Jis pareiškė gilų ir nuo-širdų dėkingumą visiems, kurie juo rūpinosi gydant.

KUBA SUSIRŪPINO - KODĖL ???

Paaikškėjo, kad vos suzei-dus prez. Reagan'ą, Kubos vyriausybė paskelbė savo kariuomenei parengties sto-vį ir mobilizavo kai ku-riuos milicijos dalinius. Ofi-cialiai buvo pranešta, kad tai daroma, dėl "susidariusio tarptautinio netikrumo".

Kitas tarnautojas pareiškė, kad tai esanti reguliari pro-cedūra, jeigu įvyksta pasikė-sinimas prieš JAV-bių pre-zidentą, nes "visuomet rūpi-namasi, kad kas nors gali apkaltinti Kubą, kad įsivėlė į tokį veiksmą. Toks pat sto-vis buvo paskelbtas, kai nu-šovė prez. Kennedy."

Kaip žinome, prez. Kenne-dy kai kurios nušovimo ap-linkybės yra slepiamos ir yra kai kurių įrodymų, kad buvo įvelti Sov. agentai.

SOVIETAİ PRADEDA MAIŠYTIŠ EL SALVADORE

Jau pradeda rodytis liudi-ninkų pranešimai, kad Sovie-tų samdytų karių grupelės pradeda maišytis rytiniame El Salvadore ir prisijungia prie kovojančių su vyriausybe. Toje vietovėje buvo jau įsimaišę į aršias kovas nikaragviečiai, remdami kraštutinius kairiuosius.

Prez. Reagan'as adminis-tracija sulaikė ekonominę paramą Nicaragua valstybei, nes per ją buvo gabenami ginklai salvadoriečiams maištininkams. Nicaraguos malūnsparniai užsimaskavę ženklais "Organization of A-merican States" pristato ir toliau ginklus. Nicaraguos sandinistai atmeta kaltini-mus, kad jie remia Salvado-ro maištininkus.

El Salvadoro junta ir to-liau vykdo žiaurumus prieš vargstančius kaimiečius, kurie neranda kito kelio iš-bristi iš skurdo. Bet junta - dar vis nesupranta ir ne-pasiūlo jokios programos gyvenimo sąlygų pagerini-mui, nors tai daryti prašo ir vietinė, ir kitų kraštų dvasiškija ir šiaip susirūpi-nusieji. Tragiška.

ISTORIŠKAS SKRAIDUOLIS IR SKRIDIMAS

JAV paleido į erdves nau-jausią skraiduolį Columbia-kuris laimingai ir nepapras-tai preciziškai grįžo į žemę, nusileisdamas ant ratų, kaip paprastas lėktuvas Mojave dykumoje.

Jis galės būti pasiųstas į erdves daug kartų. Columbia šaudyklė-erdvių autobusas- yra pats komplikuočiausias ir nepaprastiausias erdves skraiduolis, nukeliaujas 28 . 000 km. į valandą.

JAV prezidentas Reagan'as pasveikino du drąsiuo-sius Columbia astronautus: "Jūsų narsi avantiūra pri-artino prie mūsų naujuosius pasaulius ir naują ži-žinojimą".

Ši erdvių šaudyklė ateityje galės vežioti ir gynybi-nius satelitus. Sovietų ži-nių agentūra "Tass" paste-bėjo, kad šis skridimas buvo "ypatingai reikšmingas".

Šis skrydis bent dekada pralenkė sovietų erdvėlaivų techniką.

ČEKOSLOVAKAI PROTESTUOJA

Čekoslovakijos Žmogaus Teisių Stebėtojų Grupė įtei-kė protestą vyriausybei, nes buvo suimti disidentai Pra-hoje, vykstant komunistų Partijos Kongresui, atvy-kus Sov. Sąjungos prez. L. Brežnev'ui.

Protestas buvo įtelktas

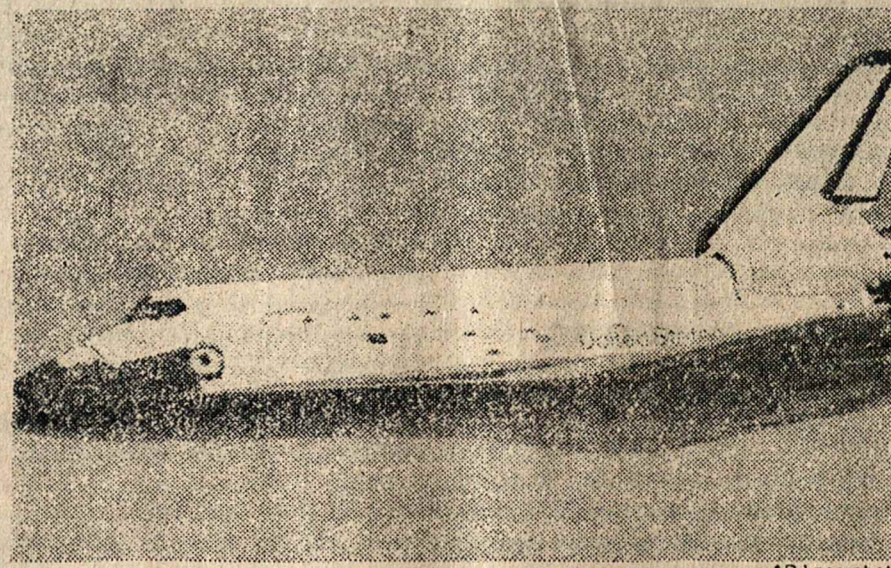
BENDRADARBIAMS, TALKININKAMS, RĖMĖJAMS, SKAITYTOJAMS
IR VISIEMS LIETUVIAMS - GRAŽAUS PAVASARIO IR LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ LINKI -

NL SPAUDOS BENDROVĖ,
REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

BAŽNYTKAIMIS LIETUVOJE

Paulius Augius

"COLUMBIA"

NUOSTABIOJI ERDVIŲ ŠAUDYKLĖ - AUTOBUSAS -

prez. Gustav Husak ir pasi-rašytas 3-jų Grupės atstovų. Rašoma, kad "tuzinai pasi-rašiusiųjų Žmogaus Teisių nuostatą 77 buvo milicijos suimti vykstant Kongresui ir uždaryti iki 2-jų dienų kalė-jime, juokingiausių apkalti-nimų pretekstu".

BALANDŽIO 13-OJI - LAIMINGA DIENA PQ

Dėka atliepimo į pagrin-dinius frankofonų jausmus, darbštumo, gausaus minios manipuliavimo, aiškos dar-bų programos bei kai kurių tiesų užmaskavimo, šiuos provincinius rinkimus ba-landžio 13 d. laimėjo PQ partija. Stipriai? Nevi-sai. Pritrenkė tačiau visus laimėjimo proporcija: 80 vietų PQ ir 42 liberalams! Union National partija - O.

Taigi, pagal dabartinę rin-kimų sistemą PQ laimėjo 2-1 daugumą. Pagal "popular vote" PQ gavo 49, liberalai - 46, UN - 5.

Savo laimėjimo žodyje premjeras Levesque triukš-mingos, jaunos ir džiūgau-jančios minios fone pasakė, kad Partij Quebecois "su-rimtimi pasižada išpildyti visus išpareigojimus". Plo-jimams, vėliavų mosavi-mams ir balionams kylant, reikėjo kiek palaukti, kol da-ėjo ir rimtesni premjero žodžiai: "Kuo didesnis lai-mėjimas, tuo didesnis at-sakomybės svoris.../čia plojimai sumenkėjo/ ir mes neturime nė mažiausios in-tencijos apvilti pasitikėjimo pareikšto PQ."

Kampanijos metu Leves-que užtikrinėdavo, kad jo vy-riausybė dirbs pagal "nor-malų" mandatą, be jokio re-ferendumo ar staigių rinki-mų, keliant Quebec'o suve-renumo klausimą. Tačiau, vos tik praėjus rinkimams, 3 jo kabineto ministrai ir Rosemont A-kės PQ kan-didatas pareiškė, kad ne tik

vyriausybę, bet ir valstybę gaus balsavusieji už juos...

Du anglofonai - Robert Dean iš Prevost A-kės ir David Payne iš Vachon buvo išrinkti ir vieną jų tikriau-siai matysime kabinete.

Claude Ryan, pritrenktas tokiu rinkimų rezultatu, pa-sveikino "laimėjusią partiją ir jos vadą" ir pridūrė, kad "tenka priimti balsuotojų

sprendimą". Jis palinkėjo viso gero Quebec'ui per a-teinančius 4 metus. Pasiža-dėjo, atlikus analizę pilnos šių rinkimų reikšmės, rasti būdą efektingai dirbti opozi-cijoje ir rūpintis, kas ge-riausia būtų Quebec'e ir Ka-nadai. Prižadėjo budėti, kad perrinktoji vyriausybė lai-kytųsi savo rinkiminių man-datų, ypač pažadų dėl konsti-tucinės Quebec'o ateities.

VENEZUELOS LB VALDYBA

Nauja Venezuelos LB Kraš-to valdyba taip pasiskirstė pa-reigoms: Pirmininkas Vytau-tas Dambrava, vicepirminir-Juratė Statkutė de Rosales, sekretorius Petras Kriščiūnas, išdininkas inž. Antanas Baronas ir narys Ričardas Zavadskas.

• Venecuelos LB Krašto val-dyba pakvietė Aleksandrą Vaisiūnienę tęsti Venecue-LB korespondentės darbą.

PLB KULTŪRINIŲ REIKALŲ KOMISIJA

PLB valdyba patvirtino PLB Kultūrinių reikalų ko-misiją: pirmininkas Vaclo-vas Kleiza, nariai: Romas Kasparas, Danguolė Valen-tinaitė ir PLB atstovas Li-nas Rimkus. Komisijos pa-grindinis uždavinys: kultūri-niai reikalai, išplaukiant iš PLB konstitucijos, iš PLB selimo nutarimų ir dabarties reikalavimų.

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA

Prancūzijoje išrinkta nau-ja Lietuvių Bendruomenės taryba. Pagal gautą balsų daugumą jos sąstatas: kun. J. Petrošius, R. Bačkis, K. Ma-siulytė, J. Mončys, prof. A. Greimas, J. Tomkus, R. Vai-ciekauskaitė, ses. E. Mačiū-naitė, Vl. Gedmintas, J. Ka-zakevičius, Ž. Milšys; Gar-bės Teismas: prof. G. Motorė, dr. E. Aleksandravičienė, A. Vosgien. Pirmas naujosios valdybos pėsėdis balandžio 5 d.

Prancūzijos knygynuose jau pasirodė nauja dr. Bro-nio Kaslo knyga "Lithuanie et la seconde guerre mond-iale" (Lietuva ir Antrasis pasaulinis karas). Leidėjai G. P. Maisonneuve et Laros,

JAV LB LITERATŪROS PREMIJA - KAZIUI BRADŪNI

Š. m. balandžio mėn. 5 d. Premijos komisija - dr. R. Šilbajoris, dr. D. Tamulionytė, Balys Gaidžiūnas, Viktoras Mariūnas ir Vytautas Volertas paskyrė JAV LB gro-žinės literatūros praeitų metų geriausiam veikalui 3000 dol. premiją. KAZIUI BRADŪNI už jo poezijos rinkinį UŽEIGOJE PRIE VILNIAUS VIEŠKELIO /rankraštyje/ Tai yra 13-oji K. Bradūno poezijos knyga.

Edm. Jasiūnas
3704 W-70 Place,
Chicago, ILL. 60629
U.S.A.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyoute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514)366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by the Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C5

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 14.00
Visur kitur - \$ 15.00 Rėmėjo - \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KULTŪRINĖ STOVYKLA

Pirmą kartą Vilniaus Šaulių Rinktinė Kanadoje organizuoja 3-jų dienų kultūrinę stovyklą. Ji įvyks Tėvų Pranciškonų stovykloje, Naujoje Wasagoje prie Greorgian Bay ežero (Wasaga Beach), Dominion Day dienomis š. m. birželio 26 - 27 - 28 dienomis. Stovykla prasidės penktadienį ir baigsis sekmadienį. Stovyklą globoja ir paruošiamuosius darbus atlieka Vlado Putvio Šaulių kuopa Toronte, vadovaujama prityrusio stovyklos vadovo Stasio Jokubaičio.

Stovyklavietė, kuri per pastutinius penkis metus buvo labai pagerinta ir įruošta, gali talpinti iki 150 stovyklautojų. Joje yra salė, eilė pastatų, sporto aikštės. Stovyklos plotas yra smėlėtas ir apaugęs medžiais, kurie sudaro jaukų lietuviškos aplinkos vaizdą. Visa stovyklavietė užima 25 akrų plotą ir randasi tik penkios minutės kelio nuo garsaus Georgian Bay paplūdinio, kuris yra 9 mylių ilgio ir savo išvaizda primena lietuvišką Palangą.

Norima, kad galimai daugiau šaulių ir jų bičiulių, o ypač jaunimo, šia stovykla pasinaudotų. Kviečiami visi šauliai - es ne tik iš Kanados, bet ir iš JAV šioje kultūrinėje stovykloje dalyvauti. Atvykę nesigailėsite, nes ten rasite gražią, jaukią aplinką, gerą brolišką šaulišką globą ir tvarką, lietuvišką maistą.

Numatoma puiki meninė programa, šaulių veiklos filmai, lauzas, įdomūs paskaitininkai, sporto ir šaudymo varžybos ir kt. Šeštadienio vakare, prie puikios šokių muzikos, įvyks Joninių Pobūvis. Sekmadienį įvyks pamaldos ir bus paminėta 1941 metų į Sibirą trėmimų ir sukilimo sukaktis.

Norintieji šioje stovykloje dalyvauti, prašomi registruotis, raštu ar telefonu, pas stovyklos vadovą St. JOKUBAITI, 23 Alhambra Ave TORONTO, ONT. CANADA M6R 2S4. Tel. 1-416-537-2869 ir nevēliau, kaip iki š. m. BIRŽELIO mėn. 15 dienos.

V.Š.R. Informacija

"NERINGOS" JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA

Kovo mėn. 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje "Neringos" Jūrų Šaulių kp. surengė gražiai ir gerai pasisekusį Juozų pagerbimą, kuriame buvo apie 180 dalyvių. Rengėjų trumpu žodžiu pasveikino ir tolimesnę programą pravedė kuopos sekretorė Ald. Urbanavičienė. Prie garbės stalo, visiems devyniems Juozams buvo prisiekta po rožę.

Meninę programą išpildė "Gintaro" ansamblio mažieji šokėjai ir jaunosios kanklinės, vadovaujami Sese- lės Teresės ir Andriaus Lapino. Jaunųjų gintariečių pasirodymas, susirinkusių buvo šiltai priimtas plojimu. Rengėjai apdovanojo juos gėlėmis.

Visų Juozų Juozui, Tėv. Aranauskui, einančiam parapijos klebono pareigas, neringiečių vardu buvo įteikta J. Verbicko meniškai išdrožta irėmintą Vytis. Juozus sveikino: Šv. Onos draugijos vardu O. Augūnienė, L. Katalikų moterų V-bos vardu - D. Staškevičienė, L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos pirm. A. Mylė, Aušros Vartų Choro - P. Mališka, Seselių - Sese- lės Teresė, "Gintaro" ansamblio - J. Piečaitis ir p. p. Re- meikių šeima. Taipgi svei- kino KLB Montrealio apylin- kės pirm. V. Piečaitis.

Visiems Juozams buvo sudainuota Ilgiausių Metų. Tėv. J. Aranauskas visų Juozų vardu tarė padėkos žodį ir palaimino vaišių stalą, kurį puikiai paruošė G. Balaišienė su tartininkėmis. Kiekvienas dalyvis turėjo progos išbandyti laimę loterijoje. Veikė ir baras.

Juozinės montrealiečių tarpe išipilietino jau kaip ir tradiciją, į kurią kiekvie- nais metais susirenka įvai- rių kartų tautiečiai ir jauni- mas pagerbti Juozų, pabūti ir pabendrauti - savųjų tar- pe. "Neringos" Jūrų šau- liams tenka tiksliai palinkė- ti ir toliau tęsti šią gražią lietuvišką vardinių tradiciją, dirbti ir nepavargti.

J.Š.

Dešinėje - ANYKŠČIŲ KOMENDANTŪROS AP - SAUGA - SAVANORIAI KARIAI.

Nuotrauka daryta 1920 m., išvijus bolševikus iš Anykščių, prie Anykščių bažnyčios.

Pirmoje eilėje, vidury - karininkas PRETKELIS, Stovi iš kairės, I-oje eilėje an- ras - savanoris P. RIAUBA, II eil., trečias, pažym. ro- dykle - savanoris Antanas MATULIS.

SUKAKTYS

Š. m. balandžio 25-26 die- nomis Hamiltono DLK Algir- do Šaulių Kuopa rengia 15- kos metų Kuopos veiklos mi- nėjimą.

Numatyta iškilmingas mi- nėjimo Aktas ir išskili me- ninė programa, kurią atliks New Yorko Lietuvių Vyry Choras "Perkūnas" pirmą kartą Hamiltone.

Spalio mėn. 17 d. Montre- alyje LK Mindaugo Šaulių Kuopa švęs 25 - kių metų kuopos veiklos sukaktį. Me- ninę programą sutiko orga- nizuoti šaulė solistė Gina ČAPKAUSKIENĖ.

Taip pat šiais metais 20- ties metų sukaktį minės DLK Gedimino Šaulių Kuopa, Del- hi, ir Baltijos Jūrų Šaulių Kuopa švenčia 10 metų veik- los sukaktis. Minėjimų datos dar nenustatytos, bus pa- skelbta vėliau.

● STASYS PALAITIS, vi- suomet jautrus lietuviškiems reikalams, nekartą suteikė stambesnę finansinę auką lie- tyvybės išlaikymui. Ši kartą, per V. Sušinską ir St. Reutą, Vilniaus Šaulių Rinktinės reikalams paaukojo 100.- dol.

Rinktinės Valdyba S. Palai- čiu taria nuoširdų šaulišką Ačiū.

RINKTINĖS MOTERŲ GEGUŽINĖ

Rugpjūčio mėn. 23d. "Gied- raičio" stovyklavietėje prie Hamiltono Rinktinės Moterų ir vadovės iniciatyva, ren- giama, jau tradicija tapusi, Rinktinės Moterų gegužinė.

Rengėjos kiekvienais me- tais gautą gegužinės pelną diki- ria kokiame nors kilniam tikslui, šiais metais ruo- šiamos gegužinės pelnas nu- matomas skirti Kanados Lie- tuvių Fondo įnašui. Tad, ne tikatai šauliai, bet ir kiekvie- nas lietuvis, -vė turėtų joje dalyvauti ir patenti šią kil- nią Vilniaus Rinktinės Mote- rų iniciatyvą.

J.Š.

ŠAULIŲ AIDAS

Globoja L.Š.S.T. Vilniaus Šaulių Rinktinė Kanadoje - 1500 De Seve Ave., Montreal, P. Q.

28

ANTANAS MATULIS

Jie išėjo, kovojo ir žuvo už laisvę Tėvynės brangios Savanorių vardai ir jų žygiai Liks amžiams istori- jai mūsų Tautos. J. Š.

Savanoris - kūrėjas, L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos šau- lys Antanas MATULIS mirė 1981 m. vasario 1 d. Montre- alyje. Kilme Anykštėnas, ve- lionis buvo gimęs 1897 me- tais gražiam Pašvenupio kaime Šventosios upės pa- krantėje, šalia antroje upės pusėje esančio vysk. Antano Baranausko apdainuoto Anykščių šilelio, Anykščių miesto pašonėje, mažame- nių ūkininkų šeimoje.

Sunki rusų caristine oku- pacija ir menki šeimos iš- tekliai neleido jam pasiekti taip norimo mokslo. Tačiau, iš tėvų pamilęs gimtąją kal- bą, dainą ir lietuvišką spaus- dintą žodį - knygą nesiskyr- rė su ja iki paskutinio savo atodūsio.

Išgirdęs į laisvę besiku- riančios tautos šauksmą, stojo savanoriu jai iškovoti laisvę. Dalyvavo kautynėse lenkams užimant Vilnių ir ve- jant bolševikus Daugpilio fronte. Laisvės karams nu-

rimus, nelengva buvo iš- kurti smėlėtoje Šventosios u- pės pakrantėje, apsivedęs su Ona Ažuolaite, geresnio gy- venimo ieškoti išvyksta į laimės šalį Kanadą. Montre- alyje, kuriame jau 1926 me- tais buvo nemažai atvykę lietuvių.

Nors ir Kanadoje niekas nelaukė, tačiau lietuviškų atkaklumu ir darbštumu, iš- bandęs daugelį darbų, užtik- rino sau ir savo šeimai gra- žų gyvenimą. 1928 m. atvyks- ta žmona. Šeima padidėjo, ir sūnus Stasys ir duktė Genutė, susipratę lietuviai, daug pa- deda po II-jo Karo naujai at- kusiems tautiečiams. Pra- sigyvenus, išsigyja savo na- mus, atidaro restoraną - val- gyklą. Jų namuose kurį lai- ką įsikuria laikraščio Nepri- klausoma Lietuva štabas. Vė- liau rėmė lietuvišką veiklą, aktyviai dalyvavo lietuviško- se organizacijose.

A. a. Antanas Matulis bu- vo reto jautrumo žmogus, savo artimą mylėjo daugiau gal kaip save. Tai patyrė daugelis atvykusių tremti- nių, ieškodami pastogės, dar- bo arba broliško žodžio. Be galo mylėjo gamtą, žemę, medį, vandenį, lietuvišką dai- ną, knygą, laikraštį, ir vi- suomet sielojosi savo gimto- jo krašto likimu, tikėjo jo šviesesne ateitimi. Bet jau

nebesitikėjo jį pamatyti.

Jis priklausė Lietuvos ka- rių, savanorių-kūrėjų Mont- realio skyriams, Lietuvos Karaliaus Mindaugo Šaulių Kuopai ir Montrealio Žvejo- tojų - Meškeriojų klubui "Nida".

Paskutiniaisiais metais sur- kiai negalavo, skaudžiai per- gyveno savo namuose kilusį gaisrą, kai greitosios pagal- bos išvežtas mirė La Salle ligoninėje. Palaidotas per Aušros Vartų bažnyčią Mon- trealio kapinėse. Didžiame nuliūdime liko žmona Ona, sūnus Stasys, Kanados armi- jos karininkas ir duktė Ge- nutė su šeimomis.

Mielas, Antanai, tebūnie lengva Tau šio svetingo kraš- lengva Tau šio svetingo krašto žemė. Tu išėjai, ne- grįžtamai iškeliajai, širdyje nusinešdamas gilų Tėvynės ilgesį. Tu palikai neišbrai- dytus Šventosios upės vande- nis, neišplaukytus Kanados ežerus. Tu palikai neišdai- nuotas gimtosios žemės dai- nas, neišsakytas legendas, neišskaitytas knygas, nesu- laukęs šviesesnių laisvės dienų savo gražiajai, gim- tajai Anykščių žemei.

Liūdi Tavęs savanoriai - kūrėjai, liūdi Tavęs ir tavo broliai L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos šauliai.

J. Šiaučius

IŠ ŠAULIŲ KŪRYBOS -

S N A I G Ė S

Sakyk, mamyte, kas ten skraido ?
Gal peteliškės, gal drugeliai?
Kas ten taip tyliai išsisklaido,
Balti, mažyčiai, lyg pūkeliai.

Gal angelėliai išdykauja,
Gal pagalvėlius laido jie.
Leisk man, mamyte, ištiesti sauja
Ir pastovėti trumpai lauke.

Ne angelėlių išdaigėlės,
Ne peteliškės, ne drugeliai -
Tai krinta baltos snaigužėlės,
Baltai pridengdamos takelį.

Dengia ir tavo tėvų žemę,
Kuri vadinasi Lietuva.
Ten snaigių kaugės stogus remia,
Kai siaučia pūgos dargana.

Kai šviečia žiemą šalta saulutė,
Vėjelis ilsis už kalnų.
Balta pašlaite bėga rogutės -
Džiaugsmas krykštaujančių vaikų.

Ir mano juokas ten skambėjo,
Baltųjų snaigių parade,
Ir aš mamytės klausinėjau,
Kaip klausinėji tu mane.

P. Tekutienė

Reta nuot-
rauka: KAUNO
BATALIJONO
MUZIKANTAI
1919 m.

Jau 9-tą pavasarį žy- di šios žibuoklės už 50 mylių nuo Montrealio, šiaurėje, Laurinijos ka- nuose, Dainavos vasar- vietėje.

Jos atkeliavo iš Lie- tuvos, vienai mūsų tau- tietei pavykus perga- benti kelius kelmelius. Šis kelmelis išsilaikė stipriausiai. Žiedai ro- do, kad čia pritapo ir nutarė išsilaikyti.

Kiekvienas nori būti sveikas ir ilgai gyventi. Tas noras įvykdomas, jei savo sveiką kūną apsaugosime nuo kiekviename žingsnyje mus tykijančių negalavimų — ligų. Daug geriau apsisaugoti nuo susirgimo, negu susirgus eiti pas gydytoją ar net į ligoninę. Sutvarkyti savo gyvenimo eigą taip, kad kūno veikla neišslyptų iš normalių vėžių, nėra toks paprastas dalykas, nes juk "paprastimas" — tai antras prigimimas".

Imkime pav., tokį įprastą elgesį — kavos vartojimą. Vienas kavos puodukas per dieną nepadarys daug kūnui žalos. Kas kita, jei jos gema net po 4 ar net 6 puodukus į dieną. Štai "Prevention" žurnale (š. m. sausio mėnesio psl. 91) yra straipsnis: "Aš pašalinau kofeiną įprotį". (I Kicked the Caffeine Habit). Pirmos trys dienos buvo ypatingai sunkios be tų gėrėjų (kavos, arbatos ar coca-cola): galvos, pečių ir kaklo skausmai, nuovargis, sausa burna (troškulys), koksimas (šlektumas). Apie tai rašančiai moteriai jautėsi 3 dienas, kaip tikras ligonis. Tik į ketvirtą dieną palaipsniui ji pradėjo atsipalaiduoti nuo visų tų negalavimų bei ligų — tos savijautos. Pranyko prislėgta nuotaika ir atsirado optimistinė savijauta. Vieton kavos ir arbatos ji pradėjo gerti įvairių žolių arbatą (čiobrelių, ramunėlių, liepos žiedų ir kt.) ir nustojo vartoti įvairiais cheminiais bei cukrumi prisotintus gėrėlius, kaip coca-cola, įvairius li-

monadus ir kt.

Nelenva atprasti ir nuo rūkymo. Pažinojau vieną, neseniai mirusį asmenį, kuris 50 metų rūkęs, turėjo užtekintai valios mesti rūkyti. Bet jo alsavimo takai ir plaučiai jau buvo apgadinti, ir naktimis jį vargino dusulys — kosulys. Kitas, jaunesnis metė rūkyti prieš kelis metus. Pereinamame laikotarpyje jis čiulpdavo saldainį, kai jį vargindavo noras rūkyti. Tik deja, priaugo svoris, ir kai mudu nueiname į suomišką pirtį, tai jam sakau komplimentą, kad jis atrodo kaip "klebonas", reiškia "lašiniuotas", o aš, kaip "kamen-dorius".

Kur kas sunkiau atprasti nuo alkoholio. Yra net įsisteigę tokie sambūriai, vadinami "Alcoholic Anonymous", kuriuose dalyvaujant, išsigydoma nuo to žalingo papročio. Ką vadiname alkoholiku? Ar tik tą "amžinai" prasigėrusį, ar gal ir tokį, kuris negali apsieiti neišgerdamas vieno, kito stikliuko kasdien? Žinoma, ir toks, kad ir neprasigerias, yra alkoholikas, ir jis jaučiasi negerai, jei iš ryto ar vakare neišgeria "čierkos". Kaip ne keista, yra gydytojų, kurie pataria vyresnio amžiaus asmenims išgerti vakare prieš guliant po stikliuką konjako. Priprasti tačiau, lengviau, negu atprasti, ir kai kuriems asmenims gali išsivystyti priklausomumas nuo stikliuko. Alkoholikas tai tikras ligonis, nors ne po daug, bet kasdien išgeriantis. Mane

apima tiesiog sliaubas, kai³ pagalvoju, kad išprievertautą lietuvių tautos kamieną žudo, kaip koks senovės maras, besaikis alkoholio vartojimas (nedaug trūksta iki tos bėdos ir čia...) Nors ne kasdien, o tik retkarčiais alkoholio vartojimas ir nėra labai kenksmingas, nes kūnas (pirmoje eilėje kepenys) pajėgia pašalinti alkoholio nuodą, bet neabejotinai geriau būti visiškai abstinentu.

Sveikatingumo pagrindui neužtenka atsisakyti vien mėtų kenksmingų papročių. Kai viena sykį nuvykome į suomių pirtį Norwoode, ties Bostonu, Mass., su keliais viduramžio lietuviais, tai buvau nustebintas tų asmenų deformuota kūno išvaizda: riebalai tiek išseverzoja gražią natūralaus kūno išvaizdą, kad tiesiog tenka stebėtis, kaip kai kurie žmonės visai nekontroliuoja savo vartojamo maisto kiekio. Perdidelis svoris apsunkina kūno judesius bei kraujo apytaką ir yra priežastis ankštos senatvės. Maistas turi lemti amato įtakos žmogaus sveikatingumui. Anot lotynų patarlės: "Valgome, kad gyvename, bet negyvename, kad valgytume" (Edimus ut vivamus, non vivamus ut edamus). Dažnu atveju persivalgome. Yra sveikiausia stipriau pavaišyti iš ryto, silpniau per pietus ir dar mažiau valgyti vakare, ir nebijama, kad prieš einant nakties poilsui turi praeiti mažiausia 3 valandos, o dar geriau 4 ar net 5 valandos. Bet koks užkandžiavimas tarp tų trijų pagrindinių valgių veikia tikimaniai, nebent būtų valgo-

ma vaisiai.

Dar svarbiau sveikatingumui maisto kokybė. Teisingai sakoma, kad nuo vartojamo maisto pareina kūno sąstata. Krautuvėse rasime fabrikuose pagamintų ir su cheminiais konservuotų maisto produktų. Juose yra daug kolorijų, bet mažai proteinų, vitaminų, enzymų bei mineralinių dalių. Nuo tokio maisto priauga svoris, o kūnas negauna visų reikalingų maisto dalių. Mėsoje, o ypač kiaulienos produktuose esti daug riebalų, kurie labiausiai prisideda prie svorio didinimo. Todėl šiandien vis daugiau žmonių įvertina natūralų maistą, atsisakydami fabriku pagamintų. Mažina arba visai atsisakoma cukraus ir baltų (valcuotų) miltų, naudojama 100% ruginius ar kvietinius miltus ir jų produktus, ypač duoną. Vartoma vis daugiau vaisių ir daržovių, kurie turi daug vitaminų ir mineralinių dalių, reikalingų sklandžiam kūno veikimui. Jų turi daug ir sausos mielės (brewers yeast), kviečių daigai (wheat germs) ir sėlenos (natural bran), kurios ypač naudingos, kaip balastas, tvarkingai vidurių peristaltikai palaikyti. Dauginama ir valgoma kviečių grūdai, papelės (mung beans) ir alfa-alfa sėklos. Taigi vyresniems patariama vartoti vitaminus, kaip papildomą maistą. Iš gėrimų geriausia tinka šaltinių vanduo — 100% ir vaisių ar daržovių sūka.

Pagaliau, nereikia pamiršti mankštos (vaikščiojimo, bėgiojimo, p'aukiojimo, Yogo mankštos, žaidimų ir sportavimų gryname ore. Kūno

raumenys ir sąnariai, be judėjimo silpnėja ir atropuojasi.

Didžiausias žmogaus sveikatingumo ramstis yra jo gera nuotaika ir optimistinė gyvenimą pažūra. Kas pasiviską ir visur peikti, mažai bendrauja su kitais ir pasiduoda nuoboduliui. Taip ne-

sugeba užpildyti bet kuria veikla savo laisvo laiko, — toks jau yra pusiau ligonis ir jis pats kala vinis į savo grabą, arba, kitaip tariant, pats sau trumpina gyvenimą. Racionalaus ir natūralaus maisto problemos yra gana sudėgotos; čia patiekiami tik keli bruožai, nepreenduojuant išsamiai spręsti.

J. Valiūnas

ARKLIAI Lietuvoje buvo laikomi žemės ūkio darbams, susisiekimui ir jojimo sportui. Lietuvos kaime daugiausia buvo paplitę vidutinio sunkumo, vadinamieji vietiniai arkliai. Jų tarpe buvo sunkesnio ir lengvesnio tipo. Sunkesniems ūkio darbams šio tipo arkliai nevisuomet yra pakankamai pajėgūs. Todėl nepriklausomos Lietuvos laikais buvo stengiamasi išplėsti sunkesnio, vad. ardėnų tipo arklių auginimą. Jų veislei palaikyti iš Belgijos ir Švedijos buvo importuojama ardėnų veislės arklių. Kita, iš senų laikų užsilikusi arklių veislė Lietuvoje buvo žinoma kaip žemaitukai. Maži ir patvarūs, bet netiko sunkiesiems ūkio darbams.

/IŠ NIDOS KALENDORIAUS

centru Kaune, kontroliavo 145 Ž. ū. kooperatyvus. "Lietūkis", beveik visuose apskrityse miestuose turėjo savo skyrius. Per kooperatyvus jis supirkinėdavo iš ūkininkų žemės ūkio produktus — javus, daržoves ir kt. "Lietūkis" 1939 m. eksportavo žemės ūkio produktų už apie 31 mil. lt. Importavo — tais pačiais metais — žemės ūkio mašinų, trąšų ir kt. už 75,6 mil. litų. "Lietūkis" 1939 metais turėjo grūdų elevatorių: Kaune — 2,250 to talpos, Šiauliuose — 3,250 to talpos, Klaipėdoje — 30,000 to talpos. "Lietūkiu" vertė 1939 metais buvo — 10 milijonų litų. To laiko — 1 lito perkamoji galia buvo didesnė už 1 dolerio šių dienų. "Lietūkis" buvo likviduotas okupantų rusų 1945 m.

PIENO ŪKIS — "PIENO CENTRAS"

Lietuvos pieno ūkis nuo senų laikų buvo neproduktingai tvarkomas, tik vidaus rinkai. Žydai — "paktoriai" iš dvarų ir ūkininkų supirkdavo važinėdami arkliais iš vietos į vietą ir turguose. Tik Lietuvos vyriausybė po 1918 m. Lietuvos pieno ūkį modernizavo Olandijos ir Danijos pavyzdžiu. Buvo pristeigta moderniškų mechanizuotų pieninių, kurios gamino aukštos kokybės sviestą eksportui į Angliją, Vokietiją, Sov. Sąjungą, P. ir Š. Ameriką. Lietuvos sviestas kokybė išlaikė konkurenciją su Olandijos, Danijos sviestu.

Lietuvos pieno ūkį tvarkė "Pieno centras", (turėjo 176 pienines su 2159 nugriebimo punktais). Jis eksportavo vėliau ir kiaušinius, vaisių sultis, uogas, obuolius. Jau 1930 metais Lietuvos sviesto eksportas užėmė 13-tą vietą pasaulinėje rinkoje. Pieno produktų eksportas į Angliją siekė 78%, kas sudarė 17,300 tonų. Pažymėtinas "Pieno centro" vadovas — J. GLEMŽA.

Paskutiniaisiais Lietuvos nepriklausomai metais veikęs "Pieno centro" vaisių skyrius persiorganizavo į atskirą bendrovę "Sodyba", kuri per kooperatyvus supirkinėdavo vaisius, daržoves, medų, grybus ir kt. Juos konservuodavo ir patiekdavo vietos rinkai ir, daugiausia eksportuodavo į įvairius kraštus.

Pieno centras" buvo likviduotas 1948 metais okupantų įsakymu.

"MAISTAS" AKCINĖ BENDROVĖ

Lietuvos didžiausias kooperatyvas mėsos apdirbimo, konservavimo fabrikas. "Maisto" fabrikai buvo Kaune, Klaipėdoje, Tauragėje, Šiauliuose, Panevėžyje ir vėliau N. Vilnioje. "Maisto" fabrikai ir skerdyklos buvo įrengti su moderniškais mašinomis, šaldytuvais ir sandėliais. Per dieną "Maistas" apdirbdavo apie 5000 kiaulių, daugiausia bekonų, per metus — 70,000 to mėsos, 5,000 to dešrų ir dešrelių, apie 1 milijoną dežučių įvairiausių rūšių konservų.

1939 metais "Maistas" iš ūkininkų nupirko: 650,724 kiaules, 28,538 galvijus, 14,940 veršius, 2,861 avis, 1,512, 588 įvairių paukščių (vištų, žąsų, ančių, kalakutų ir kt. ūkininkams buvo užmokėta už virš paminėtus gyvulius ir paukščius — 69,103,953 litai. (1930 m. — 30,927,270 litai). "Maistas" turėjo ir 70 krautinių įvairiuose Lietuvos miestuose, kur buvo vartotojams pardavinėjami mėsos produktai. Taipgi turėjo 5 urmo sandėlius. Gamino ir vaisių konservus.

"Maistą" įkūrė Ūkio Banko savininkai Vallokaičiai. Vėliau "Maistą" atpirko Finansų Ministerija (67% akcijų). Likusios akcijos buvo parduotos kooperatyvams ir ūkininkams, bekonų augintojams ir kt. "Maistą" likvidavo Lietuvos T. S. Respublikos vyriausybė, Maskvos įsakymu — 1940 metais.

Be "Maisto" Lietuvoje dar veikė privatinės skerdyklos (115), mėsos, dešrų konservų dirbtuvės (126). Jose 1938 m. buvo papiauta ir apdirbta 583,960 kiaulių, 110,000 galvijų, 165,000 veršių, 85,600 avių ir ožkų, — vidaus prekybos rinkai. Tais pačiais metais ūkininkai paskerdė apie 522,000 kiaulių sau maistui.

"Maistas" paskersdavo prekybai 81% kiaulių, 13% galvijų, 5,2% veršių, 13,5% avių ir ožkų.

Laisvoje Lietuvoje mėsos, pieno ir kitų maisto produktų buvo perteklius, jų pilni turgai ir krautuvės. Darbininkas ir tarnautojas, nekalbant apie ūkininkus, buvo sotūs.

1938 metais Lietuvos Valstybės pajamos buvo: 55,9% gyvulių produktų, 37,1% javų derliaus, 7% iš kitų žemės ūkio šakų.

Pragyvenimo šaltinis buvo surištas su žemės ūkiu: Lietuvoje — 1,657,000 asmenų; Latvijoje — 1,040,000 asm.; Lenkijoje — 19,347,000 asmenų. 1939 m. Lietuvoje pragyvenimas kainavo 1 asm. 63 lt. mėnesiui; Šeima 5 asmenų — 154 lt. mėnesiui. Tuo pačiu tarpu darbininkas iš mėnesinio atlyginimo galėjo nusipirkti 2 vyriškus kostiumus, arba 130 svarų sviesto. (Bus daugiau).

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS

ŽEMĖS ŪKIS

/ II - SIS LAIKOTARPIS: 1918 - II - 16 - 1940 - VI - 15 /

J. K A R K A

/ tęsinys /

4. Arkliai — 1923-1938 m. — 259,426 arklių už 117 mil. lt. Daugiausia buvo ekportuota 1927 m. — 27,123 arkliai už 11 mil. lt.; 1938 m. — 11,864 arkliai už 5 mil. lt.

5. Javų — daugiausia eksportuota 1936 m. — 120,800 to. už 12 mil. lt.

6. Miško medžiaga: 1929 m. — už 100 mil. lt., 1937 m. — už 50 mil. lt.

Žaliava, pusiau padirbta ir dirbiniai 1923-1937 m. viso už 765 mil. lt.

Daugiausia miško medžiagos buvo eksportuojama į Vokietiją ir Angliją.

7. Linų pluoštas ir sėmenys: 1923-1938 m. — už 618 mil. litų.

8. Paukščiai: Žąsų 1932 m. buvo eksportuota 854,000 vienetų. Kitų paukščių eksportas buvo nežymus. Didės nės pajamos buvo gautos iš kiaušinių eksporto.

Nedidelis skaičius sodų vaisių eksportui.

Grūdų eksportas buvo taip pat nežymus, nors derlius nuolat kilo, žemės tręšimas gerėjo, žemės išdirbimas tobulėjo, bet javai daugiausiai buvo sunaudojami vietos rinkoje maistui, pašarui.

Derlius:

1924 m. kviečiai — 90,300 to; rugiai — apie 464,700 to; miežiai — apie 202,900 to; avižos — apie 336,100 to.

1932 m. kviečiai — 256,500 to; rugiai — 572,100 to; miežiai — 239,000; avižos — 460,900 to.

1938 m. kviečiai — 251,300 to; rugiai — 623,700 to; miežiai — 274,000 to; avižos — 568,700 to.

Javų-grūdų kiekiai kilo nuo 1920 iki 1938 m. virš 100 procentų, iki 1.81 mil. tonų.

ŽEMĖS REFORMA

Kaip visoje Europoje, taip ir Lietuvoje žemė ir jos turtai priklausė jos valdovams, bajorų luomui, bažnyčioms, vėliau laisviesiems ūkininkams.

Didieji tituluotieji bajorai gyveno dvaruose, turėdami dešimtis, šimtus tūkstančių hektarų žemės su miškais. Mažesnieji bajorai gyveno dvaruose, dvareliuose, palivarkuose. Laisvieji ūkininkai — vienkietuose; baudžiauninkai ūkininkai, po valakų sistemos įvedimo, gyveno kaimuose (20—30 valakų ploto su dirbama žeme, pievomis, ganyklomis, mišku — 1 valakas lygus 20 dešimtinių).

Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė (1918 m.) susirūpino žemės tvarkymu taip, kad gautų žemės tie, kurie ją mokėjo dirbti ir pakelti jos našumą. (Po 1914-1918 m. Lietuvos ūkis, ypač žemės, buvo gerokai nualintas). Nenormalu buvo, kad 22% žemės ūkio buvo 450-ties didelių — bajorų (daugiausia sulenkėjusių ar rusų kolonistų) rankose. (Po 1831, ir 1863 m. sukilimų daug lietuvių, dvarų savininkų, buvo ištremti į Sibirą ir jų žemės atiduotos atvežtiems rusams). Lietuvos žemę dirbo būvė baudžiauninkai, 1981. IV, 17

PREKYRA darbininkai. Jie atkariavo ir kraštui nepriklausomybę. Todėl jie turėjo ir teisę gauti žemės, kurią buvo užgrobę nuo amžių dykaduoniai bajorai, lenkai, rusai ir kt.

Lietuvos vyriausybė 1922 m. įstatymu pravedė žemės reformą — nusavino žemes iš didvaldžių — didžiūnų. Pirmiausia nusavino didžiuosius dvarus, paliekant centrus su 80 ha žemės, sodybas, bravorus, sodus.

Perimta Žemės Reformos Valdybos žinion apie 772,333 hektarų. Palikta buvusiems savininkams apie 134,799 (be miškų ir vandenų). Išdalinta žemės prašantiems bežemiams, mažžemiams, savanoriams — kariams 555,379 ha. Ta proga žemės buvo duota mokykloms, 1 bažnyčioms, kapinėms, parkams ir kt. Dvarų dalinimas prasidėjo 1919 m. ir tęsėsi iki 1939 metų.

Dvarų savininkams buvo atlyginta rinkos kaina grynais pinigais, miško medžiaga ir net žemė. Nenusavinamos žemės norma buvo padidinta iki 150 ha (1929 m. V. Ž. 313). Naujakuriams buvo duota — 360,068 ha, mažžemiams — 89,628 ha. Gražinta nenusavinamosios normos — 154,799 ha. Valstybinėms įstaigoms perduota — 33,922 ha. Buvo duota žemės ir miestų — miestelių darbininkams ir tarnautojams nuo pusės iki vieno hektaro sklypai (namams pasistatyti).

Laikotarpyje 1925—1938 m. už nusavintas žemes, trobėsius, pasėlius, miškus 369 savininkams valdžia atlygino žemė, miškų ir pinigais — 393 mil. lt. verte. Žemės Reformos reikalus tvarkė Žemės ūkio Ministerija. (Ši žemės Reforma buvo užsienio specialistų su dideliu susidomėjimu sekama ir labai teigiamai vertinama už pažangumą ir teisingumą. Red.).

KAIMŲ SKIRSTYMAS Į VIENKIEMIUS

Suvalkijoje dauguma kaimų žemių jau buvo išskirstyta 1820—1864 metais, Klaipėdos krašte — XVIII—XIX amž. Iki 1918 m. Lietuvoje buvo išskirstyta į vienkietus: a) užnemunėje — 429,850 ha, b) likusioje Lietuvoje — 480,000 ha. Nesutvarkytų kaimų Lietuvoje buvo likę 9,604 — 1,98 mil. ha. Čia tebeveikė trilaukė ūkių sistema, režiais, po 3 kiekviename lauke ir, daugumoje, bendros ganyklos. Ligi 1938 m. sausio mėn. 1 d. buvo išskirstyta 6,096 kaimai — 1,49 mil. ha, sudarydami 139,551 vienkietų. Liko neišskirstyta 3,508 kaimų — 481,844 ha. Tai būtų buvę 4 — 5 metams darbo, kai 1940 m. dirbo 204 matininkai. Lietuvos Valstybė melioracijos (nusauginimo) darbams (1920—1937 m.) išleido apie 40 milijonų litų.

KOOPERATYVAI

Prie Lietuvos ūkio kėlimo labai daug prisidėjo žemės ūkio kooperatyvai (1939 m. jų buvo apie 253) ir taipgi, kitų rūšių kooperatyvai. Kooperatyvų sąjunga "Lietūkis", su

Velykų pirmos dienos vakare susirenka būrys bernų ir naktį eina lalauti. Gali dalyvauti ir vedė, bet jie nela - bai yra pageidaujami maišytis jaunimo tarpe, be to, dar ir patys lankomieji nelabai būna patenkinti, jei lalauja ve - dę vyrai, tad daugiausia lalauti eina nevedę bernai. Daž - nai su šiuo būriu vaikšto smulkininkas ir armoškininkas . Būrio skaičius nenustatytas, dažniausiai esti nuo 8 iki 14 asmenų, iš vieno ir to paties kaimo. Pačioje pradžioje pasiskiria vieną iš savo tarpo kiaušiniams nešioti. Prade - da lalauti iš vakaro ir nuo svetimųjų kaimų, o pabaigoje , jau antrosios Velykų dienos rytą, sugrįžta ir baigia savo kaime: mat savam kaime ne taip svarbu gerai pasirodyti su giesmėmis, be to, ir kiaušinių nereikia toli nešioti.

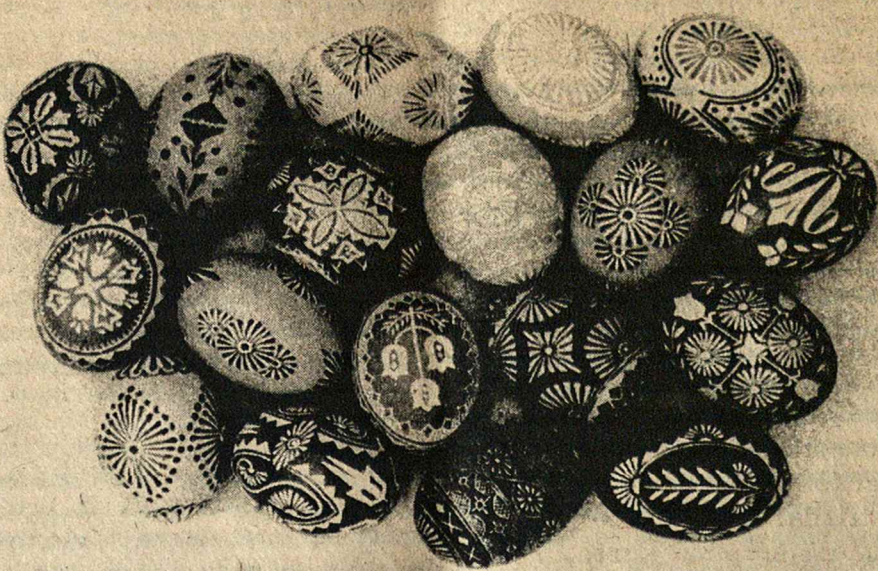
Vienas asmuo būna paskirtas prašytis prie langų, kad leistų pagiedoti, "palinksinti namelius". Priėjęs prie lango pirmiausia tas prašytojas sako: "Garbė Jėzui Kris - tu!" ir pabeldęs į langą šaukia: "Tėveli, tėveli, pavelyk palinksinti namelius!" Jei kartais namų gyventojai to - kių linksmintojų nenori, tai visai neatsižaukia arba tie - siog atsako, kad neturi kiaušinių. Didelė gėda būna tiems namams, kurie neduoda lalauninkams giedoti, ypač jei dar tuose namuose yra merginų. Kai namų šeimininkas leidžia lalauninkams giedoti, tai pirmiausia esti giedamos Velykinės giesmės: "Kristus Dievas mūsų" arba "Links - mą dieną apturėjom". Po tokių šventų giesmių, išmoktų iš kantičkų, esti sakoma oracija, pvz:

"Anksti nedėlios rytelį Saulutė tekėjo, Panelė Švenčiaus - ia po dangų vaikščiojo, savo sūnelį už rankos vedžio - jo. Davedė in mėlynas marias. Pas tas marias trys grabai, pas tuos grabus žydi trys lelijos. Iš tų lelijų išlėkė paukštelis, - tai ne paukštelis, o Dievo Sūnelis. Aleliuja, aleliuja, amen".

Jei namų šeimininkė duoda mažai kiaušinių, pvz. vie - ną ar du, tai tuos kiaušinius čia pat sumuša į duris. Jei - gu visai neduoda, tai padaro kokią pokštą, pvz.: nugriau - na malkų rietuves, vartus išverčia, duris užriša arba šu - linį primeta akmenų ir taip palikę nueina. Be to dar ir su šeimininke barasi, pvz., sako: "Kad tu, gaspadine, nesu - laukta! nei vieno kiaušinio, kad tėvo vištos akmenis, o ne kiaušinius dėtu". Arba dar kitaip: "Kad tavo visos vištos po pečių ištintų, kaip kupetos šieno, kad tu jų su arkliau neištrauktai, o traukdama - kad tu pečių sugriautai. Ir kai apleisi vištą, tai kad ne viščiukai, o vanagėliai išeitų". Jei duoda kokius 6-8 kiaušinius, tai tada gražiai padėkoja.

Kur esti merginų, tai ten dar giedama vadinamoji "la - linka" /nuo žodžio "laluoti"/. Štai viena tokių lalinkių:

GRAŽIEJI MŪSŲ VELYKŲ PAPROČIAI

VELYKŲ MARGUČIAI, sukurti Simo AUGAIČIO

iš Waterbury, Conn., JAV.

Oi ant dvarelįo stov žalia grūselė,
Vynelis vyno žaliasai /kartojama po kiekvienos eil./
Pagal tą grūselę rūtelį darželis.
Oi niekam, niekam neit in tą darželį.
Oi tiktai eiti Onutei mergelei,
Rūtelę skinti ir prikalbėti:
- Dyki, rūtele, dyki, žaliogi!
Vai ir užaugo žalia rūtelė.
Tai ji suskynė rūtų vainikėlį
Ir užsidėjo sau ant galvelės.
Vai ir papūtė šiaurus vėjelis,
Vai ir nupūtė rūtų vainikėlį,
Rūtų vainikėlį, gilan Dunojėlin,
Gilan Dunojėlin, bištran vandenėlin.
Žiūriu - atplaukia trys žvejukėliai.
- Oi jūs žvejeliai, jauni bernužėliai,
Oi jūs sugaukit rūtų vainikėlį,
Oi jums suteiksiu didžių dovanėlių:

Pirmam bernužėliui aukso žiedelį,
Antram beraužėliui šilko skarelę,
O trečiam neteksiu - pati jauna tekstu,
Vynelis vyno žaliasai.
Už tokią dainą mergina turi duoti kiaušinių atskirai .
Toka lalavimas Velykose yra dar ir dabar Varėnos apy - linkėse daromas. /Užrašyta 1937 m./

VELYKŲ DAINA - LALINKA

Skrido skrido du pilki karveliai,
Rūtele, rūta žaliogi .
Nešė, nešė ažuolo sėkleles.
Benešant, beskrendant sėklelės iškrito.
Vai ir užaugo du ažuolėliai,
Ant tų ažuolėlių aukso rasa krito.
Išeik mergele, ant didžio dvarelįo,
Tai ir patieski margą abrusėlį,
Tai tu surinksi aukselio rasele
Ir nusiprausi sau skaisčių veldelį.
Tave pamyľėjo iš dvaro ponas,
Iš dvaro ponas, iš miesto valdonas,
Iš Vilniaus miesto, iš Dzūkijos krašto.
Dovanok, dovanok mus jaunus svetelius:
Šimtą kiaušinių ir paltį lašinių,
Alaus bačkelę ir dešrų kapele ,
Sietuvę pyrago, sviesto ir tvarago /-varškės/,
Rūtele, rūta žaliogi.

Tuose namuose, kur yra mergaičių, lalavimas trupų - tį skirtingas - daromas atskiras mergaičių sveikinimas. Pradžia tokia pat, kaip ir visur: atgieda giesmę, pasako oraciją, tėvas arba motina išneša dovanas-kiaušinius. Tada lalauninkai pribėga ir sako: "Tėveli, motule, gal tu - rite žalių rūtelių, baltų lelijėlių?" Tėvas arba motina /šias derybas dažniausiai veda motina/ jiems atsako: Ženteliai mano, skalėliai mano, žalias rūteles jūs džiōvi - nat ir lelijėles suvytinat". Lalauninkų kalbėtojas atsako: "Ne motule, ne širdelė, mes esame tikro tėvelio sūne - liai ir nepažįstame pikty darbelių". Jeigu mergaitės prašo tėvus, kad pavaišintų lalauninkus ir tėvai sutinka , tada tėvai sveikinas su jais ir kviečia pirkion. Uždega - ma šviesa, o lalauninkai gieda vadinamą "lalinką".

/Iš dr. J. Balio LIETUVIŲ TAUTOSAKOS SKAITYMAI/

PAVASARIO IR DIEVŲ ŠVENTĖS EGYPTE

Egypte dar prieš 1000 metų prieš krikščionybės at - siradimą, pasaulio išgelbėtoju laikė dievą Ozirį. Pagal Egipto žynių mokslą , Oziris gyveno žemėje 28 me - tus ir išmokė žmones žemdirbystės, amatų ir meno. Vė - liau jis buvo išdavikiškai nužudytas, bet vėl prisikėlė ir pakilo į dangų ir tenai teisia geruosius ir nusidėjėlius.

Šis pasakojimas bendrais bruožais sutampa su Evan - gelijos pasakojimu apie Kristų, kuris 33 metus išgyvenęs, irgi buvo nužudytas, mirė, prisikėlė ir nužengė į dangų, atsisėdo Dievo Tėvo dešinėje, kad teistų gyvus ir miru - sius.

Egyptiečiai, prieš pradėdami sėją, surengdavo ilgą Ozirio kentėjimų ir jo mirties šventę. Prieš šventę jie, kaip ir vėliau krikščionys didžiojoje savaitėje, nešiojo gėdula, verkė, meldėsi, pasnikavo ir dėjos iešką savo dievo kūno dalių, kurios, anot padavimo, buvo žudiko iš - mėtų po visą žemę. Toliau šis jų pasakojimas bylojo, kad deivė Izidė surinko visas kūno dalis, suklijavo jas ir Ozirį prikėlė iš numirusių. Po penkių dienų Ozirio kūno ieškojimo, Egipto žiniai paskelbė, kad Oziris prisi - kėlė. Po to nebeapasnikaudavo ir pradėdavo linksintis .

Daugelis Ozirio šventės apeigų suteikia galimybę manyti, kad dievo laidojimo ir prisikėlimo pavidale senovės egiptiečiai įkūnydavo sėją ir grūdų sudygimą, o pati šventė buvo signalas pradėti pavasariškus žemės ūkio darbus. Šventę paprastai pradėdavo nuo dirvų užarimo. Ozirį egiptiečiai vaizduodavo mirusiam uždengti skrais - tės pavidale su dygstančiomis iš jos varpomis. Šis pa - veikslas rodo, kad pavasariškos Ozirio laidotuvės buvo ne kas kita, kaip simbolinis sėjos atvaizdavimas. O dygs - tančios iš Ozirio kūno varpos vaizdavo jo prisikėlimą, t. y. pasėlių pasirodžiusius daigus. Vienoje savo laiško vie - toje apaštalas Povilas Kristaus prisikėlimą lygina su grū - do dygimu /I laiškas korintiečiams, 15, 42-44/.

Būtų neteisinga, jeigu sakytume, kad krikščionių Ve - lykos susidarė tik Ozirio šventės įtakoje. Mirstančių ir prisikeliančių dievų garbinimas senovėje buvo labai pap - litęs tarpe Romos imperijos tautų, t. y. tarpe tų, kuriose vėliau atsirado krikščionybė.

Graikijoje pasaulio išgelbėtoju laikė dievą Dzeusą - Dionyzą. Jis, anot padavimų , kentėjo ir mirė sunkia mirtimi, o vėliau prisikėlė ir nusikrudo į dangų, kur drau - ge su Tėvu teistų gyvus ir numirusius. Graikų padavimas sako, kad iš Dionyzo kūno dalių atsirado duona, iš kraujo - vynas. Dionyzo prisikėlimą taip pat švėsdavo pavasarį , prieš pradėdami lauko darbus. /Iš K. Valašino straipsnio/

Iš: Elena Jūciūtė
A Ž U O L Y N Ė L I S

Velykos buvo dar šaltos. Bet po Velykų atskubėjo tikras pavasaris. Saulutė po ilgų ūkanų ėmė "stachano - vietiška", pasak šeimininko, kaitinti. Nuseko ištvinę upeliai, apdžiūvo dirvos. Vyturėliai čireno kviesdami ar - tojus į darbą. Špokai švilpavo, giedojo kiekviename me - dyje. Kiek džiaugsmo atneša sodžiaus žmonėms pavasa - ris su paukščių grįžimu, karklų katinėliais ir ankstyvų 4 psl.

žiedelių marginiais. Nors ir rūpesčių slegiamą artoją vieversėlio giesmė traukė į lauką.

Žmonės piktinosi Birbilu, kuris pagal šablonišką val - džios įsakymą, kaip įgeltas, laktė po kaimus, raginda - mas vykdyti pavasario sėją.

- Ko lakstai, eik ir pats vykdyti pavasario sėją, ar tau ne pavasaris? Gavai priedo dar kelis hektarus, ka - da apsėsi? - juokėsi kaimynas. Ūkininkai apsėtų žemę , kad tu ir draustum. Mums ragintojų niekada nereikėjo...
- Aš įsakymą vykdau, ne mano čia sugalvota.

Petrutė su abiem vyrais kuopė tvartus, vežė mėšlą į dirvas. Šeimininkė namie trūsėsi, valgi gamino, gyvu - lius prižiūrėjo. Mergaitė bėgiojo paskui vežimą į lau - kus. Ir jai linksmesnės dienos prasidėjo. Mokyklą tik nuo gegužės mėnesio pradės lankyti. Dabar turėjo lais - vą laiką. Abi maitinosi pas šeimininkus. Taip abiem geriau. Ką jos valgytų, jei šeimininkai nemaitintų? O šeimininkams darbininkė lauke reikalinga. Ranka ranką mazgoja. Nesvarbu kam priklausio žemė, reikia visą apsėti. Verkia žemelė nesėjama. Pakinkė ir Petrutės kuinus, jau du vežimus turėjo, tik darbininkų per mažai.
- Nėr kur gauti darbininkų nė vienai dienai. Vieni tu rėsim viską įveikti, - dūsavo pilsės šeimininkas. - Visi dabar savo žemės turi...

- Ir aš savo žemės turiu, daugiau reikės dirbti, ne - gu tada, kai neturėjau. Reikės mamą parsivežti, jei dar niekur neįsidarbino.
- Teisybę sakai, parsivežk bulvėms sodinti.
- Visa bėda, kad ji gyvulių turi.

Prieš gegužės pirmąją miestelis ruošėsi šventei. Atvežė į krautuvę raudonos medžiagos vėliavoms ir di - džiųjų žmonių paveikslus. Gyventojams įsakyta prie na - mų iškelti raudonas vėliavas, languose išstatyti papuoš - tus paveikslus. Tarnautojai ir darbininkai turi dalyvauti parade. Dirbti tą dieną draudžiama.

Kaimiečiai nei šventė, nei vėliavas kėlė. Valdinin - kai paradojoja, tai nematys, kas darosi kaimuose. Tik mokykla šventė kaip reikiant. Visą savaitę vaikai likda - vo po pamokų mokyklai puošti . Šventės dieną visi turėjo dalyvauti mitinge. Vakare buvo vaidinimas "Tarybinis moksleivis", pačių mokytojų parašytas, vaikai vaidino. "Susiūbavo, sužydėjo visas kraštas raudonai"... dainavo mokyklose vaikai. Iš tikrųjų gi kaimas tebebuvo "žalias".

Po šventės Petrutė nuvedė mergaitę į Dargių moky - klą. Netoli tereikėjo eiti. Mergaitė - drąsi, prie žmonių miestelyje pripratus, neverkė paliekama mokykloje. Tik sugrįžusi skundėsi, kad vaikai klausę kur yra jos tėvas. Ji pasakius, kad tėvo neturinti. Vaikai ėmė juoktis.
- Kam jums reikalingas mano tėvas, sakyk, - jūs turit savo tėvą, - mokė Petrutė. O nusigrįžusi nubraukė ašarą. - Aš kentėjau, ir mano vaikas kentės...

Sėjai baigiantis, kaimuose pasklido gandas, kad val - džios pareigūnai atiminėja iš ūkininkų grūdus. Visokių gandų prisiklausę, ne visada jiems įvykstant, žmonės ne - siskubino įtikėti. Baillesnieji paslėpė dalį turimų grūdų .

Daugelis gando nenugirdo, kiti netikėjo ir neslėpė.

Mikšys nebuvo bailus, bet susirūpino. Atėjo pas Pet - rutę ir sako:

- Gyvenimas jau pamokė, kad geri gandai neįvyksta , o blogi įvyksta. Kalba, kad valdžia atiminėja iš ūkininkų grūdus. Dėl visa ko, reikėtų bent kiek paslėpti. Pas tėve jie neis, tik pas mus. Sakyk, kur pas tėve galėtumėm pa - slėpti?

- Kamaroje, kurią man davėt.
- Bet kaip juos įtikinsi, kad ten tavo kamara? Geriau būtų troboj kur nors bent kiek padėti.
- Galima ir troboj, juk tik neilgam. Už lovos, prie sienos, galimas sustatyti maišus ir uždengti. Ir po lo - va galima, ir kitame kampe... Reikia ir klėty palikti, ir mano kamaroj galima porą maišelių padėti. Tiek , galiu pasakyti, už darbą paėmus. Ir sasiimti reikėtų, sumal - tų neims.

- Gerai, kad priminei, miltų mažai beturim, rytoj rytą reikės važiuoti į malūną.
Kai sutarė, taip ir padarė: vakare pas Petrutę pa - slėpė nemažai rugių ir kviečių. O rytą šeimininkas iš - dardėjo į malūną.

Apypite prigūžėjo pilnas kiemas stribų ir valdininkų. Paprašė vesti juos į klėtį. Pareikalavo maišų, o kai jų gavo, įsakė šeimininkei su sūnumi pilti grūdus į maišus. Ėmė tik rugius ir kviečius. Šeimininkė prašė bent duonai ir sėklai palikti, dar žemė neapsėta. Valdinininkai juokė - si , kad rugiai ir kviečiai jau žaliuoja, kol reikės sėti jau bus naujas derlius. Paskaičiavę paliko kelis centnerius duonai.

- Kai nebeturėsit, valdžia duos, Tarybų Sąjungoj niekas badu nemiršta.

- Iki šiol ta jūsų valdžia tik ima, - pasakė šeimininkė. Domuką pasiuntė arklių kinkyti. Savais geresniais arkliais tėvas išvažiavo, tai reikėjo kinkyti Petrutės arklius. Stribai padėjo sunėsti grūdus į vežimą. Tada Domukui įsakė nuvažiuoti prie kryžkelės, kur jau stovėjo eilė vežimų, stribų saugojamų. Pas neapiplėštus ūkinin - kus jau stovėjo sargybos, kad nepaslėptų grūdų, kol "ėmi - kai" ateis. Iš naujakurių nieko neėmė.

Kai kur žmonės priešinosi, nenorėjo duoti, barėsi, verkė, kiti geruoju prašė mažiau teimti, bet juos daugiau kur priešinosi, juo daugiau ėmė. Kai kur užerzinti išpylė iki paskutinio grūdo, nė duonai nepaliko.

- Negriebs velniais buožių! - užkeikė vienas.
Suvažiavo ant kelio virš dvidešimties vežimų su grū - lais. Pirmame vežime prie vežiko pasodino stribą su pla - katu, prie lazdos prikaltu, raudonom, didelėm raidėm išrašytu: "Raudonoji Gurguolė". Antrame vežime paso - diño muzikantą su armonika. Trečiame sėdėjo stribas ir laikė iškėlęs Stalino paveikslą, pritvirtintą prie lazdos . Arklius apkarstė raudono popieriaus juostelėmis. Ant ki - tų vežimų irgi riogosojo plakatai su įvairiais užrašais. Viename raudonavo užrašas: "Su džiaugsmu atiduodame grūdus Valstybei".

Linksmai, su muzika, dainomis, šūkiais, visais triukšmaudami, grobikai stengėsi sudaryti įspūdį, kad ū - kininkai savu noru, džiaugdamiesi atiduoda be jokio atly - ginimo grūdus "išvaduotojams".

NEPRIKLASOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išseivijoje/Parinko J.P.-lis.

KELMĖJE - JUODASIS GANDRAS

Juodieji gandrai - baikštūs paukščiai, bet bėdai ištikus, pripranta prie žmogaus ir net labai prisiriša.

Kelmės paukštininkystės ūkio veterinaro J. Rimeikio sodyboje apsigyveno juodasis gandrai. Kelmės būrelio medžiotojas A. Levickas paukštį peršautu snapu ir sparnu rado ir perdavė globoti gydytojui. Čia gandrai rado malonų juo rūpestį ir priprato prie naujų kaimynų - vištų. Jis labai draugiškas ir su jį maitinančiais žmonėmis - ima lesalą iš rankų. Pamatęs savo šeimininką, jis pasitinka jį cypsdamas ir išskėstais sparnais.

Iš viso Kelmės apylinkėje buvo suskaičiuoti tik 8 juodieji gandrai, gyvenantys laisvėje.

NORI GRIEŽTESNĖS KONTROLĖS

Vienas okup. Lietuvos "Tiesos" skaitytojas rašo:

"Neseniai išgijau batus su storais padais. Jais avėjau tik mėnesį. Batų taisykloje darbuotojai pareiškė, kad prikliauti atšokusį padą negalės - nėra klijų. Pačius šiaip taip prisiuvo."

Straipsnyje siūloma buitinio aptarnavimo sistemoje steigti garantuoto avalynės taisymo dirbtuves. Tada, užuot gražinę žmonei garantinių terminų neišlaikiusią avalynę, pirkėjai, kaip teigia autorius, tokiose dirbtuvėse galėtų pataisyti barus. Nauda ir valstybei ir pirkėjui. Galbūt...

Mano supratimu, yra ir dar viena reikalo pusė. Juk avalynės gamintojai gali pradėti dar atlaidesnį žiūrėti į savo darbo broką: ko čia jaudintis, jeigu nekokybiškai pagaminti batai taisomi garantinio remonto dirbtuvėje?...

Aš ne prieš naują aptarnavimo formą, tačiau manau, kad avalynės įmonėse techninės kontrolės skyrių specialistai privalėtų reikliau dirbti. Prasta avalynė kol kas dar piktna pirkėjus, vadinasi, kontrolės stinga".

LIETUVIAI RŪPINASI GAMTA

Vienas skaitytojas pasisako:

"Tiesoje" skačiau L. Grudžinsko straipsnį "Gražiausias žemės akys"-apie šaltinius. Tačiau vienas šaltinis, esantis Spandžių kaime, liko užmirštas.

Eidami Kelmės rajone Ventos-Dubysos perkasu nuo kelio Spandžiai-Gilvyčiai, pirmiausia sutinkame malūno liekanas, už jų perkaso žilių liekanas, kurios jau labai apnaikintos. Šliuzas judami vartai, įtaisomi užtvankose vandeniui pagal

reikalą sulaikyti arba išleisti/Red./. Už poros kilometrų yra upelis, ištekančias į perkasą. Tas upelis išteka iš šaltinio, esančio čia pat.

Šaltinis nuostabus. Jis visada gyvas, vanduo fontaneliais, kurių yra keliasdešimt, veržiasi į viršų, kunkuliuoja.

Perkaso slėnį, kartu su juo upelį su šaltiniu numatoma melioruoti. O jeigu tai didžiausias šaltinis Lietuvoje?

• Reikia tikėtis, kad bus atkreiptas dėmesys į šio skaitytojo laišką. Juk geriamo vandens problema jau buvo pasirodžiusi kai kuriose vietose. Gal reikia apsaugoti šį šaltinį ir nebūtinai jau viską melioruoti...

APIE ALYTŲ

Rašoma, kad Alytaus mieste yra 16 pramonės įmonių, 9 vidurinės, kelios profesinės, technikos mokyklos, daug vaikų darželių, kultūros įstaigų.

Miestas ir toliau sparčiai auga. Baigiamas statyti plaukimo baseinas, statoma geležinkelio nauja stotis, pradėtas statyti prekybos centras Pušinių mikrorajone. Suprojektuoti pieno ir duonos kombinatai, naujas "Dainavos" siuvimo fabriko korpusas. Naujus butus gaus šimtai alytiškių.

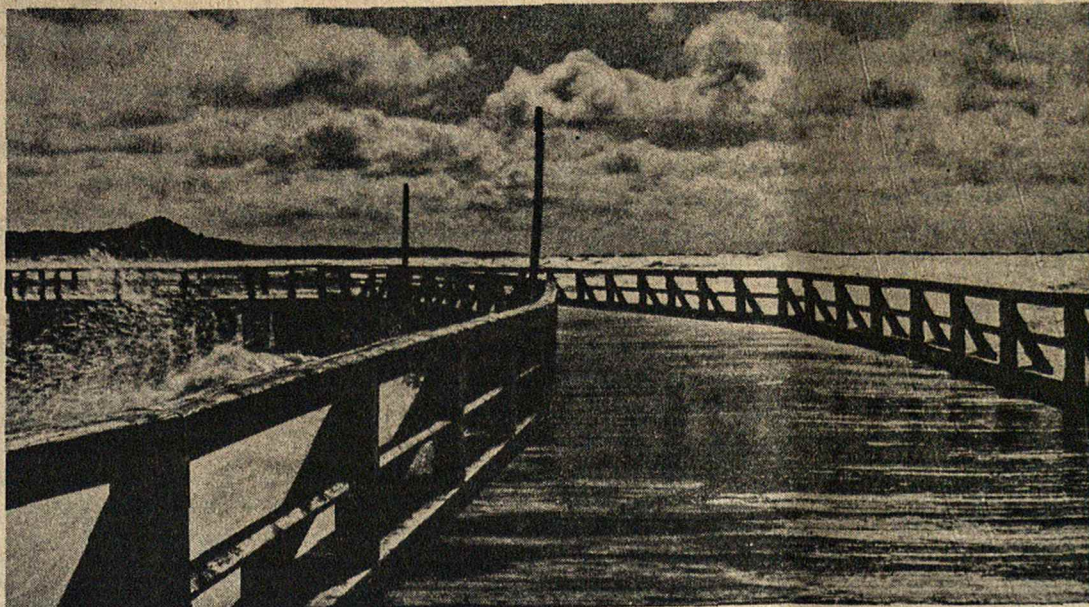
• Tik nepasako, kas pirmoje eilėje bus tais gaminiais aptarnautas. Pagal lietuvių dar nesugadintą darbštumą, tikrai visiems visko užtektų bet trūksta ir trūksta... Eilėse vis reikia ir reikia stovėti...

LIETUVAI SKIRTIEJI VOKAI

"Tiesoje" rašoma, kad Sov. Sąjungos ministerija išleido du naujus paženklinčius vokus/keista, kaip jau ilindės svetimžodis-rašo"markiruoti" vokai.../lietuviška tema. Viena pavaizduotas namas Palangoje, kuriame atostogaudavo dail. A. Žmuidzinavičius, kitame - paminklas raš. G. Petkevičiui-Bitei Panevėžyje. Užrašai lietuvių ir rusų kalbomis.

Šiais metais buvo išleista dešimt Lietuvai skirtų vokų. Ta garbė teko už 40 m. o-

PALANGOS TILTAS AUDROJE... ŠIS TILTAS BUVO PASTATYTAS GRAFO TIŠKEVIČIAUS

kupaciją... Taip pat atžymint V. Kapsuko 100 m. gimimo sukaktį/ toks reikšmingas jis nebuvo, bet.../. Kiti vokai su Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Rokiškio ir Druskininkų vaizdais.

PAMINKLŲ RESTAURAVIMO DIRBTUVĖS Dabar veikia ne tik Vilniuje, bet ir Kaune, Klaipėdoje, Trakuose, Biržuose - paminklų restauravimo įmonės, dirba įvairūs specialistai.

Anellius MARKEVIČIUS

VELNIO TRAMDYTOJA

- Kur mes važiuojame? - negalėjo atsitokėti Riepkus. Kažkur lyg turėjo važiuoti.

- Išgert važiuojame, pas senį važiuojame, - švėbeldžiojo Gregoras. - Jis mano svainis...

- Gal ir pas senį, bet dar prieš tai kažkur važiuojame, - Taigi, daržinę nugriaut turėjome.

- Kokią daržinę? - Nagi Vanagienės.

Šiaip taip užvedę variklį, jie išsiropstė į buldozerį ir nurėpliojo nbsies tiesumų, dairydami daržinės. Ir pamatė. Gregoras, vairavęs buldozerį, iš pradžių išvydo laukymę, o toje laukymėje kažką dūluojant ir sušuko:

- Va ji! Va ji! - Rėžk į kampą! Išibėgėk ir rėžk!

Šitaip paragintas, Gregoras perjungė svirtį, nuspau-dė pedalą ir išibėgėjęs kirtu. Tik sušnarėjo, tik paduko tik šlamtelėjo. Kurį laiką jie nieko nematė, mirdyda - miesi šiene. Kai pagaliau išropėjo, Gregoras apsisuko ir kiek įkabindamas nudūmė atgal.

- Na ir drožei tu jai, - gyrė Riepkus Gregorą, kai jie keliuku jau dundėjo. - Tik susiūbavo visa ir nugriuvo.

- Hm, nugriūt nugriuvo... - mykė Gregoras, - bet ar čia daržinė buvo?

- O kas, tavo galva? - Man pasirodė, kad šieno kupeta, kad... taip minkšta.

- O kur laiko šieną - ne daržinę? - Teisybė.

- Matyt, viena šalinė jau buvo prikrauta.

Taip vienas kitą nuraminę ir įtikinę, jie paržlegėjo į mašinų parką. Buvo vidurnaktis. Senis Ruikas juos įleido į kambarėlį, kur stovėjo kelios lovos suvėlavusiems mechanizatoriams ar užklydusiems svečiams pernaktuoti.

- Ruikai, duok buteliuką, dvigubai mokam, - po tuš-čias kišenes griebėsi Riepkus.

Senis palingavo galvą:

- Kad jums ir taip gana, ant kojų nepastovit.

- Tau sakoma - duok! - išpūtė krūtinę Gregoras.

- Neturiu, vyrai, dievaži. Vakar paskutinę iškaulijo.

- Tai gaus, iš žemės iškask!

- Kad vėlus laikas, kur jau čia gausi, visi miega.

Netekę vilties pratęsti linksmybes, jie net nenusirengę griuvo į lovas ir bematant užknarkė.

Ryto metą, kai abu skeliančiom galvom prie mašinų krapštėsi, priėjo viršininkas:

- Na, kaip sekėsi? Riepkus veržliarakčiu tvojo per vikšrą:

- Nugriovėm, kaip pūką nupūtėm.

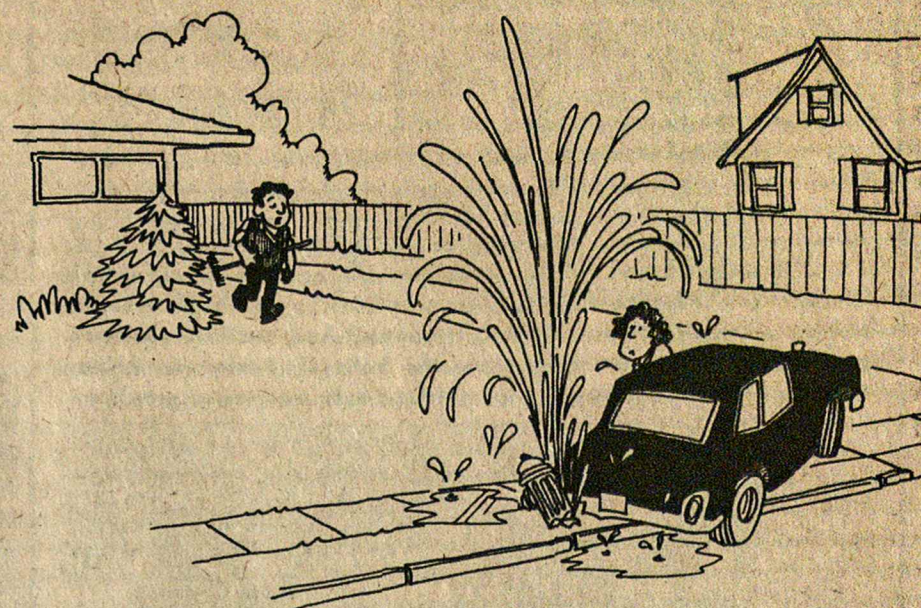
- Gerai, vyrai esat!

Grįžęs į kabinetą, viršininkas paskambino į rajoną, kad užduotis įvykdyta. Ten jau žinojo, nes po Gaidulio žygio Gunglys pats atėjo į vykdomąjį, išiveržė pas vyriausiąjį architektą, išplūdo, iškeikė visus, grasino, kad skųsis aukščiau, kad parodys, ką galis...

Jony's Photo Studio
Portretai, Vedybos, Krikštynos.
Sukaktuvės mažamečiams.
Įvairios progos
T. LAURINAITIS
Tel. 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENA ANTRADIENI nuo 11.30 iki 12v. nakties
PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel: 669-8834

KREMI VEIDRODŽIAI

"Ar plauni mašiną?"

KAS KLAUSIA - NEKLYSTA!

Kl.: Kodėl žvirblis niekada neišskrenda žiemai į šiltuosius kraštus?

Ats.: Kadangi jis vis grįžta pasitikrinti, kaip toli nuskri-do.

Kl.: Kodėl gaidys giedodamas užsimerkia?

Ats.: Nes jis žino melodiją atmintinai.

Kl.: Kas išrado augštus kulnus moteriškiems bateliams?

Ats.: Žemo ūgio mergina, kuriai įgriso, kad visi ją bu-čiuoja į kaktą!

o o o

JIS TAIP PAT PRISIDĖS

Ali mentų bylos metu teisėjas, išklauses visas aplinkybes ir išgirdęs įtariamo tėvo prisipažinimą, padarė sekantį sprendimą: "Priteisiu kūdikio išlaikymui 200 dol. į mėnesį, kol vaikas pasieks 21 metus amžiaus".

Susijaudinęs dėl šitokio teisėjo pareiškimo, naivus kaltinamasis į tai šitaip reagavo: "Esu giliai sujaudintas ir širdingai dėkoju ponui teisėjui už taip didelį dosnumą. Savaimė suprantama, kad laikas nuo laiko ir aš primesiu po vieną kitą dolerį kūdikio motinai vaiko išlaikymui!"

Užrašė: Tadas Gadeikis

Ir pasklido gandas po apylinkę, kad savavališkai pa-statytus pastatus griaua, tiesiog šluote šluoja, vien krūvos laužo liekančios. Kažkur ten, devintame kaime, kažkur tarp miškų ir pelkių jau nugriovę, su žemėmis sulygi-nę... O kad į ten sunku nusigauti buvo, tai visi, kam rūpėjo ar kas savo akimis pamatyti geidė, važiuodami į mies-tą su reikalais, būtinai stabtelėdavo prie Balčio, kurio ga-las į vieškelį rėmėsi, ir pakrante pažėdėdavo. O išvydę su-griautą vilutę, kraipė galvas ir, grįžę namo, ardė pama-tus, kuriuos jau buvo padėję kokiam nors priestatui, ga-ražiukui ar tvartui statyti.

Marcelė tik šaipėsi iš tokių ir suko galvą, ką dar su-galvojus. Ak, rūšio tinkamo nėra! O kokie namai be gero rūšio? Kadaisa Rapolas išmūrijo tokį, kaip šunio būda. Bet kiek ten ko sudėsi? Kopūstų statinaitę, agurkų, dar grybų... keliolika stiklainių uogienės, ir viskas. O bul-vėms, daržovėms duobę kask, tikras vargas... Dabar Pa-raistis laiko turi, galėtų... Betgi cemento reikia, ir ne žiupsnio, ne vieno maišelio. Daug reikia. O kur jo imsi? Rajone būna, bet paskyrą gaus... Et, viena terlionė. Čia be Vienaragio neapsieisi.

Ir vos tik Marcelė Vienaragį prisiminė, ogi žiūri - per kiemą bernas su šiaudine skrybėle, ant šono pakreip-ta beateinąs. Priėjo, stypčioja, linksmas toks, kreiva šyp-sena per visą veidą.

- Godi tu, moteriške, rūšio naujo prireikė, - pasakė - Kol žmogus gyvas, visko reikia, - nesigynė Marce-lė.

- Kaip sau nori, o iš manęs pagalbos nesitikėk.

- Tai kodėl jau?

- Kam čia vargt, dūšia ir taip man priklauso.

- Kieno dūšia? - nustebė Marcelė.

- Tavo, kieno gi kito! - nusižvengė velnias.

- Atsirado, matai, sutrius, dūšios užsigėdė! Dar pa-vampsėk - šluotražį paimsiu.

- E-e, dabar jau neišsisuksi. Sutartis pasirašyta.

- Kokia sutartis?

Velnias išsitraukė iš užančio juodą knygą, atvertė:

- Va, skaityk!

- Pats skaityk, kad nori.

Vienaragis ėmė skaityti:

- "Aš, Marcelė Vanagienė, už man pristatytas defi-citines medžiagas... po mirties atiduodu Vienaragiui sa-vo raibąją..." Ak, tu vėl mane apgavai! - suklykė velnias.

- Tuojau pasigallėsi!

Bernas bematant pavirto didžiulių vanagu, čiupo savo aštriais nagais pasienyje gulintį akmenį, ant kurio vaka-rai Marcelė mėgdavo pasėdėti, plaukstelėjo sparnais, aukštai, aukštai į padangę iškilo, ilgai virš daržinės suko ratą po ratą. Paskui tą akmenį iš nagų paleido, ir jis, ba-lsiai šniokšdamas, už daržinės nukrito.

Kai Marcelė anksti rytą nuėjo į tą vietą, tai plačią ir gilia išmuštą duobę pamatė. Per naktį ta duobė pilna van-denio prisiskunkė. Matyt, velnias taikė į daržinę, o patai-kė į požeminę gyslą. Tad Marcelė labai patenkinta buvo: dabar nors antys kur pasiturkšt turės ir gyvulių girdyt į ežerą vest nereikės.

/pabaiga/

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:
LEONUI G.: 366-2548 (NAMU), 489-3391 (DARBO)
JUOZUI S.: 631-6834; HENRIKUI N.: 277-7868;
DAINIUI L.: 768-9606; DONALDIUI D.: 661-1733

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

14% už 90 dienų term. ind.
13 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
12 1/2% už 1 m. term. indėlius
12% už 3 m. term. indėlius
13% už pensijų ir namų planą
13% speciali taup. sąsk.
10 1/4% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

15% už asm. paskolas

14% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

Toronto, Ontario
M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 14%	
Antradieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 13 1/4%	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 12 1/2%	
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 12%	
Penktadieniais 10-8	pensijų s-tą 13%	
Šeštadieniais 9-1	taupomąją s-tą 10 1/4%	
Sekmdieniais 9.30-1	spec. taup. s-tą 13%	
	depozitų-čekių s-tą 6%	
	DUODA PASKOLAS:	
	asm. paskolas 15%	
	mortgičius nuo 14%	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

toronto popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

PER SPAUDĄ ! LAISVĖ

Š. m. kovo 28 d., vakare, didžiojoje šių Namų salėje, kur dalyvavo per 300 svečių, įvyko idomus "Speak Up" laikraščio susipažinimo vakaras.

Visų dėmesį magiškai pagavopasklidusios žinios, kad ši šio pobūvio pakviestas, su specialia paskaita atvyksta iš Anglijos, Londono Lietuvos disidentas dr. Aleksandras Štromas.

Jei iš pradžių buvo baiminamasi dėl šio pobūvio pasisekimo, — likus vos kelioms dienoms iki jo jau įvyko, ko nesitikėta. Nuo pramatytos Gedimino Pilies Menės III-me aukšte teko atsisakyti, ir nutarta susiburti erdvesnėje Vytauto Didžiojo Menėje. Vakarui visai priartėjus paaiškėjo, kad ir šioji visų nesutalpina. Skubiai buvo apsispręsta persikelti į didžiąją salę. Atsitiko taip, kad ir čia kai kam pritrūko vietos, kadangi tai buvo neeilinis pobūvis, o pokylis — balius.

Ši pobūvy rengėjų vardu pradėjo T. Stanulis, pasveikindamas ir paaiškindamas kaip ir kodėl kilo sumanymas šį pobūvį ruošti, išvardindamas ir visus rengimo Komisijos narius bei jame dalyvaujančius garbės svečius.

Dr. A. Pacevičius šio vakarodalyvių supažindino su šiuo idomiu anglų kalba kar-tą į mėnesį išeinančius leidiniu "Speak Up" bei jo redaktoriu Giliaru Urbonu. Visus domino gana varginga šio leidinio išikūrimo istorija ir ypač šiam darbu jau 6 metus pasišventęs asmuo — Giliaras Urbonas. Dar jaunuoliu būdamas, Giliaras skaudžiai patyrė ir išgyveno baisųjį komunistinio žmogžudystės, laimingų sutapimų išlikęs gyvas iš mirčiai paskirtųjų kolonos.

Pasibaigus įžanginėms kalboms, Hamiltono AUKURO dainos vienetas atliko meninę programą. Linksmi buvo apdainuoti šie Namai, juose vykstančioji veikla, "Lokio būveinė", "Speak Up" ir jo leidėjas, E. Kudabienė. Daugumai dalyvių deklamuojant patriotines eiles, širdin smigo mūsų bočių-milžinų, tarytum pranašiškas šauksmas, kuris skardeno giliame ir palaimingame susikaupime, ragindamas nepalūžti, ryžtis ir aukotis.

Kun. dr. P. Gaidai sukalbėjus specialią maldą, prasi-

dėjo vakariene su vynu bei kitokiais baro atsigaivinimais. Daugelis grupavosi prie Spaudos Stalo artimesniam susipažinimui su šiuo leidiniu. Inž. H. Lapas šio pokylio dalyviams nekantriai lūkuriuojant paties svarbiausio — pristatė ypatingą šio vakaro svečią — dr. Aleksandrą Štromą, supažindindamas su jo idomiu gyvenimu ir patyrimais kovoje už žmogaus ir tautų laisvę apsisprendimo teises.

Paskaitininkas palietė pačius svarbiuosius ir pagrindinius mūsų lietuviškos veiklos, kovos, apsisprendimo bei išlikimo klausimus. Taikli mintis ir dargi pateikiama dabarties besirutuliuojančių įvykių šviesoje, ypatingai visus domino.

"Kiekvienas susipratęs lietuvis privalo dėl Lietuvos dirbti ir aukotis. Su komunistu kovoti privalome bendrai su kitomis pavergtomis tautomis", pabrėžė jis. Jo mintys šio renginio proga arti mai derinosi ir su labai svarbiu tos kovos ginklu — spauda. Paskaitininkas vaizdžiai apibūdino ir pabrėžė ir šio "Speak Up" leidinio pasirinktą kelią ir ką gali nuveikti, kad ir vienas kam nors pasiaukojęs asmuo/kaip pav. ir šio leidinio redaktorius/. A. Štromas dėkojo rengėjams už jam taip malonų iškvietimą ir mielai atsakinėjo į paklašimus. Su dideliu dėmesiu besiklausančiųjų paskaitininkas, bent kelis kartus, griausmingai plojimai buvo pertrauktas, o jam užbaigus, pagerbtas visų bendru atsistojimu.

Maistą šiam pokyliui paruošė dabartinioji šių Namų šeimininkė E. Juknienė. Skoningai išpuoštoje ir jau pavasario nuotaika pasidabinusioje salėje, dalyvavusieji jautėsi nekasdieniška. Susilaukta ir visa eilė sveikinimų — telegramų su geriausiais linkėjimais laikraščio ir jo nepailstamam leidėjui. Šia proga, o ypač Giliarui Urbonui, vos persiritus per savo gyvenimo 60 metų, griausmingai sugiedota Ilgiausių, Laimingiausių Metų.

Tai dar vienas iš puikiai pavykusių kultūrinių renginių, kuriame dalyvavusieji turėjo progos pasisemti ilgoje kelionėje kartais taip mums reikiamos dvasinės atgaivos.

RINKIMAI ONTARIO
PROVINCIJOJE
Progressive Conservative
/PC/ partija Ontario pro-
gressive Conservative
/PC/ partija Ontario pro-
vincijoje laimėjo rinkimus
kovo mėn. 19 d. Iš 125 at-
stovų — gavo 70, liberalų
partija gavo 34, NDP — 21.

Ontario prmejeras W. Davis yra sumanus politikas ir populiarus tarp gyventojų. Nemaža lietuvių jam pritari.

Liberalų partijos vadas dr. S. Smith per rinkimus rodė daug aktyvumo, ypač lietuvių tarpe, bet rinkimus pralaimėjo. Jo štabe dirba lietuvis p. Juzukonis, kuris buvo L. Namuose suorganizavęs politines diskusijas. Libe-ralų kandidatų buvo lietuvis jaunas advokatas P. Šimonė-

lis, High Park rajone. Jis pralaimėjo lietuvių draugui ukrainiečiui V. Šymko, kuris jau buvo MP federaliniame parlamente.

NDP nustumtas iki 21 atstovo iš 34-ųjų. Atrodė, kad "pagelbėjo" Broadbent kalba Ottawoje, kurią jis sakė lankantis JAV prez. Reagan'ui, kai demonstrantai sudegino, /kvailai imituodami Iraną./ JAV vėliavą. Atrodė, kad ir Broadbent juos "sutvirtino", pasakydamas kalbą prieš JAV...

RAŠO APIE VL. ŠAKALĮ
Kovo 9 d. Vladas Šakalis buvo pakviestas kalbėti Toronto Latvių Centre. Latvių kalbą jis išmoko koncentracijos stovykloje būdamas kartu su latviais kaliniiais. Jo kalbos paklausyti prisirinko apie 600 žmonių.

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROSIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Simon's Travel Service

LIETUVA — 11 dienų

Birželio 8 — 22,
Vilnius, Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšišės

13 DIENŲ SU GIMINĖM

Gegužės 14 — 28 Gegužės 28 — birželio 11
Liepos 9 — 23 Liepos 23 — rugpjūčio 6
Rugpjūčio 13 — 27 Rugsėjo 3 — 17

Sutvarkome iškvietus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.
Smulkesnių informacijų teirautis:

TORONTO tel: (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel: (514) 669-8834
CHICAGO tel: (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX tel: 06-986-766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos Nr. 1835961)

V. Bačėnas All Seasons Travel, s.p.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, ONTARIO,
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
betur pasaulyje skambintis
tel. 533-3531

Latvių savaitraštis "Latvija-Amerika" idėjo ir Vl. Šakalio nuotrauką. Skelbia, kad Afganistane, sovietų daliniuose randasi apie 3.000 latvių.

st. catharines

LINKSMOS VESTUVĖS
Rimantas ŽEMAITIS iš St. Catharines ir Janet TURTON iš Sarnia, Ont., sukūrė šeimą. Vestuvės įvyko kovo 28 d., Sarnia, St. Bartholomew anglikonų šventovėje. Po vestuvių iškilmų įvyko vaišės Bambton Shrine Klubo gražioje salėje.

Atvykusius jaunavedžius į salę tėvai, pagal lietuvišką paprotį, pasitiko su duona, druska ir vynu. Taip pat, palaiminus stalą, buvo pakeltas tostas jaunavedžių sveikaton, o lietuvių garsiai sugiedojo Ilgiausių Metų. Sigitas Zubrickas angliškai aiškino apie lietuvių pa-pročio pasitiktį jaunavedžius su duona, druska ir vynu reikšmę.

Nemaža lietuvių atvažiavo autobusu iš St. Catharines ir po vestuvių vaišių visi saugiai grįžo namo. Rimantas Žemaitis iš mažens priklausė skautams ir tautinių šokių grupei "Nemunas". Tėvų pavyzdinai auklėjamas, buvo labai pareigingas skautas, šokėjas,

pareigingas ir gabus moksle. Universitetą baigė gerais pažymiais ir tuoju gavo pagal savo profesiją darbą. Rimanto žmona Janetė dirba banke, pareigingai ir gabi salomeus anglikonų šventovėje. Po profesijoje. Rimantai ir Janetai Žemaičiams linkiu sėkmės šeimyniniame gyvenime.

GERBIA LIETUVIUS
Antanas PRANCKUS, ilgametis šio savaitraščio skaitytojas, greitai bus išdirbęs General Motors įmonėje 30 metų. Būdamas darbštus ir sumanus, turi gerai apmokamą darbą. Yra nuoširdus lietuviškos veiklos rėmėjas. Išdirbęs 30 metų, rengiasi eiti į pensiją. Dabar General Motors įmonėje gali ma dirbti ir 65 metus peržengus. A. Pranskus, sumanus ir darbštus, formuotą yra raginamas neskubėti išeiti pensijon. Dauguma lietuvių dirba General Motors ir būdami geri darbininkai yra prašomi patikėti ir dirbti ir po 65 metų. Malonu, kad mus įvertina kitataučiai.

J. Šarapnickas
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Giliaras URBONAS sako padėkos žodį po Spaudos Vakaro "Speak Up" reikalams, Toronte, Lietuvių Namuose, š. m. kovo mėn. 28 d.

- Aš pons, tu pons, — kas neš kašėlę?
- Basa vaikščioja, ba šuo vyžų nenupynė.

/Lietuvių priežodžiai/

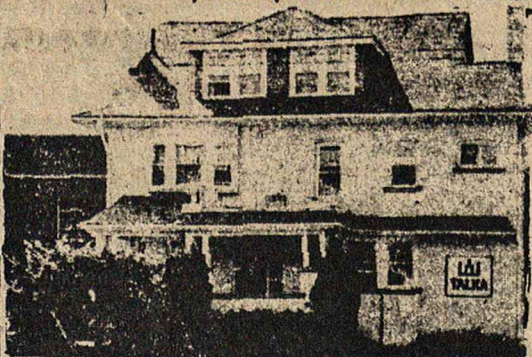
JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK ! LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. — SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd.
ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v.
SKAMBINKIT : 487-5591

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East
L8M 1K6
telefonas 544-7125

Kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiamaiais patarnavimais.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santūpas 12 1/2%
term. depoz. 1 m. 13%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 13%
90 dienų depozitus 14 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 15%
asmenines paskolas 16%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

winnipeg

A. a. Juozas BUTKEVIČIUS
/ 1913. V. 24 d. - 1981. I. 23 d. /

Š. m. sausio 23 d., savo ūkyje mirė JUOZAS BUTKEVIČIUS/BUTKUS/. Jis buvo gimęs 1913 m. gegužės 24 d., Žadeikių km., Sedos valsč., Mažeikių apskr., Mokėsi Sedos/keturklasėje/ progimnazijoje. Jos nebaigęs, stojo atlikti karinę prievolę, kur buvo paskirtas į Ryšių Batalijoną Šančiuose. Baigęs mokomą kuopą, pakeltas į jaun. puskarininkio laipsnį, paleistas į atsargą. Grįžęs gauna tarnybą viešojoje policijoje Tirkšliuose, kur iš-tarnauja iki pat I-mos rusų okupacijos. Rusams okupavus Lietuvą, kaip ir daugelis kitų policijos pareigūnų, atleidžiamas iš tarnybos, kurį laiką gyvena savotėviškėje. Jo brolis Feliksas, atėjus rusams, tarnavo Lietuvos kariuomenėje iš kurios buvo sudaryta 29-toji divizija-korpusas. 1940 m. liepos 11-12 d., prasidėjus pirmiesiems areštams, J.

Butkevičius ima slapstytis savo apylinkės miškuose bei kaimuose, dažnai prisi-glausdamas Laumių, Puokės, Končaičių ir net pasiekdamas gretimo Ylakių valsčiaus: Rumšaičių, Malūkų ir kitus kaimus. Vien tik tą naktį iš Mažeikių ir jo apylinkių buvo išvežta 70 mažeikiškių. Jau rusų okupacijos pradžioje didelė dalis lietuvių naktimis slapstėsi, miegojo miškuose, pagrioviuose bei kitur kur prisiglaudę. Kuomet 1940 m. liepos 14 d. buvo paskelbti rinkimai į "Liaudies seimą", vežimai jau buvo kiek aprinę, bet prasidėjo arši propaganda, kad žmonės eity balsuoti. Miestuose ir miesteliuose buvo suorganizuotos profesinės sąjungos, arba Lietuvos Darbo Sąjungos, kurių nariai ruošė rinkiminius siūlymus ir per viešus jų susirinkimus statė kandidatus į "Liaudies seimą". Tada

dar niekas neišdrįso prie-sintis, nes nė vienas neo-rėjo patekti į "Liaudies prie-šų" sąrašus ir atsidurti ka-tėviškę sveikatai pataisyti. Iėjime, nes saugumo organai per savo šaipus jau veikė pil-nu tempu. Valsčių savival-dybėse, kooperatyvuose, mi-licijoje ir kitur jau buvo su-sodinti "savi" žmonės, kurių reikėjo bijoti labiau kaip šu-nies. J. Butkevičius, besi-slapstydamas, paduoda pra-šymą Kuržėnų miškų urėdui Petrauskui ir per gorus žmones gauna tarnybą Tryš-kių girininkijoje eiguilų-girininko Astrausko žinioje, kur išdirbo iki pat vokiečių-rusų karo pradžios.

J. Butkevičius išgirdęs 1941 m. birželio 23 d., per Kauno radiofoną sukilėlių šauksmą: "Broliai lietuviai, imkitės ginklo... Tegyvuoja laisva, nepriklausoma Lie-tuva", o vėliau Sukiliminės Vyriausybės raginimas vi-siems grįžti į buvusių savo tarnybų vietas, nieko ne-laukdamas, grįžta į Tirkš-lius. Čia, Mažeikių apskr.-v-ko Janušonio skiriamas į Vegerių policijos nuvadą vachmistru. Kiek patarna-vus, perkeliamas į Viekš-nius. Už pavyzdinę tarnybą perkeliamas į vyr. vachmis-tro laipsnį ir išsiunčiamas į Rytų frontą, kur jau tarnavo ir jo brolis Feliksas Sa-visaugos Daliniuose. Čia J.

Butkevičius sunkiai sužeis-tas partizaninėse kovose prie Svyrių, paleidžiamas į-tėviškę sveikatai pataisyti. Sugrįžęs jau randa iš Rytų Fronto parvykusį savo brolių Feliksą, kuris irgi iš dalinio paleistas, gydėsi namuose sunkiai sužeistas vieno rusų dalinio apsuojime Rytų Fron-te. Štai, du broliai, dar pil-nai nepasveikę, išgirsta, kad 1944 m. rugsėjo pradžioje, komunistų frontas visu ruo-žu nuo Šiaulių pajudėjo Ma-žeikių link. Visiems Ž. Rinktinės daliniams pulk. Maeder'io buvo įsakyta pa-sitraukti į Plinkšių vietovę. Jų vietas užėmė iš Rytų grį-žę Lietuvių Savisaugos dali-niai ir pulk. Maeder'io va-dovaujami vokiečių kariai. Jų štabas buvo įsikūręs Viekš-niuose.

1944 m. spalio 7d. ryto ru-sų tankai jau buvo priartėję prie Mažeikių miesto, o jo kairiojo sparno daliniai ruo-žū Pievėnai - Tirkšliai jau artinosi prie Sedos mieste-lio. Vienas dalinys jau buvo prislinkęs prie Pašerkšnės vandeas malūno / vos 3 km nuo Sedos/ ir iš ten artileri-jos sviediniais lengvai ap-šaudė Sedos miestelį/. Čia buvo susispietę iš Ylakių, Židukų, Lūšės subėgę įvai-rių ištaigų tarnautojai bei kiti civiliniai žmonės. Kri-tusios bombos sukėlė paniką.

montreal

SPECIALIĄ VELYKINĘ PROGRAMĄ GIRDĖTOME LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLĖJE 14 BALANDŽIO, 11.30,

SOL. A. KEBLIO PAGERBIME IR PLOKŠTELĖS PRISTATYME: iš kairės - muz. A. Stankevičius, sol. Gina Čapkauskienė, sol. Antanas Keblys ir plokštelę pristatęs pianistas K. Smilgevičius. Nuotr.: A. Mic k a u s

MONTREALIEČIO SOLISTO Antano KEBLIO PLOKŠTELĖ Š. m. balandžio mėn. 5 d., sekmalinio popietėje, sol. baritonas, Antanas Keblys pristatė savo įdainuotą ir iš-leisą plokštelę. Akomponavo muz. Aleksandras Stanke-vičius.

Pristatymas vyko AV kle-bonijos patalpose. Susirinko apie 30 kviestų svečių.

Pianistas K. Smilgevičius tarė gražų, šiltą žodį apie sol. Antano Keblio įnašą mū-sų kolonijos dainos puoselė-jime, kultūriname gyvenime ir ypač vadovaujant ilgus metus AV Parapijos Choriui. Jo dėka šis Choras turėjo progos pagarsėti gastrolėse ir užsienyje bei įvairiose kelionėse.

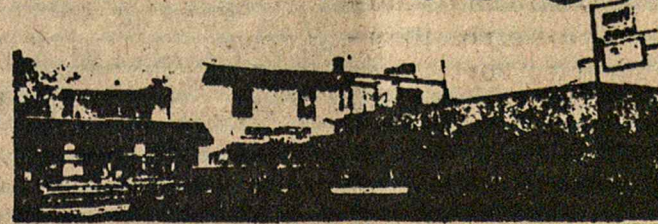
Kalbėtojas pasidžiaugė A.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - L I E T U V I Š K A I

GUY RICHARD
ROOFER—COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys Guy RICHARD kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

A + A

AUGUSTINUI ALIŠAUSKUI

mirus,

jo žmoną, mūsų mielą choristę Stasę ALIŠAUSKIENĘ, jos sūnus ARŪNĄ ir RIMANTĄ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime—

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

Ž. Rinktinės štabas jau bu-vo pasitraukęs į Kretinę. Sedoje likęs vienas kitas pa-krikęs Ž. Rinktinės dalinėlis dar mėgino priešintis besi-veržiantiems rusų kariams į Sedos miestelį. Dalinėlis nebeįstengė susiformuoti, riamė buvo ir a. a. Juo-nės Sedos miestelyje daugelis civilių pabėgėlių maišėsi tarp uniformuotų karių ir rusų išmestų desantininkų, atsirengusių civiliniais rū-bais.

Keblio solistiniais pasiro-dymais koncertuose ir sek-madieninėmis namomis AV bažnyčioje ir dainuojant įvairiomis kitomis progomis.

Daug nesigarsindamas, jis išleido savo dainų plokštę - lę, dirbdamas su muz. A. Aleksandru Stankevičium, kuris solistui labai muzika-liai ir gerai akomponavo.

Gera įvertinus A. Keblio plokštelę, L. Girinio vi-si buvo pakviesti vaišių, kurias gražiai paruošė M. Kas-peravičienė.

Dauguma atsilankusiųjų išgijo skoningai, gražiai iš-leistą plokštelę ir visi pa-gerbdami solistą, labai ma-loniai praleido keletą valan-dų.

Į plokštelės pristatymą ir solisto pagerbimą buvo at-vykęs ir akomponiatoriaus, muz. A. Stankevičiaus tėvas, sesuo.

Malonu, kad plokštelėje randame retai ar ir visai negirdėtų dainų. Pabaigoje girdime ir dvi operos ari-jas, atliekamas kartu su AV Choru.

KVIEČIAME Į KRIKŠTYNAS-KONCERTĄ

Montrealio Mergaičių Choras su dideliu stropumu ruošiasi savo Krikštynoms-Koncertui. Į šias iškilmes atvyksta svečių iš Ottawos ir kitų Montrealio apylinkių.

Seselių patalpose, balan-džio mėn. 12 d., įvyko Choro mergaičių tėvų susirinkimas, kuriame buvo stropiai ap-taria, kaip gražiau pravesti iškilmes. Visi tėvai mielai prisideda savo darbais ir

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

A. a. AUGUSTINUI ALIŠAUSKUI išėjus nebegrižtamai, draugai, pažįstami ir giminės įrašė Jo atmintį amžiams Kanados Lietuvių Fonde. Savo nuoširdžiomis aukomis prisidėjo: B. H. G. Nagiai — \$30.; po \$25. — P. Bernotas, V. Daugėlavičienė, J. Kęsgailienė, R. Knystautas, I. P. Luko-ševičiai, A. S. Staškevičiai, J. P. Žukauskai; po \$20. — M. J. Adomaičiai, R. P. Brikliai, D. J. Daniai, J. M. Juodviršiai, E. V. Kerbeliai, J. Kibirkštis, I. A. Kličiai, B. J. Lukoševičiai, D. B. Staškevičiai, R. Šiaučius, O. Vilenišienė; po \$15. — H. Z. Lapinai, A. P. Paukštaičiai; po \$10. — J. J. Adomoniai, A. Andriūšienė, J. K. Andruškevičiai, N. Bagdžiū-nienė, M. P. Barteškai, A. Danaitis, E. J. Dalmotai, A. P. Drešeriai, A. Gaurys, V. Jakonis, P. Juodkojis, P. Klezas, G. Kudžmienė, M. J. Malčiai, G. Montvilienė, O. A. Mylės, B. Niedvaras, A. R. Otto, I. Petrauskas, R. J. Piečiai, S. V. Piečiai, D. Rupšys, T. Stankūnaitė, E. L. Urbonai, E. Urbonaitė; po \$5. — S. Daukša, J. Gedminas, L. A. Jurgutis, D. Jurkus, J. Ladyga, V. M. Murauskai, A. Petraitytė.

VISIEMS DĖKOJAME. KL FONDAS

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMINKIT -

NETTOYEURS CLEANERS

125¢ kelnes pristatant ir atsiimant

365-7146

7661-A-CENTRALE
50 AVENUE, LaSalle 365-7146
495-900 AVENUE,
LaSalle 362-1143
2955 ALLARD,
Ville-Marie 766-2667

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI
RENGIAMAS

SPAUDOS BALIUS

ir 40 METU

SUKAKTIES MINĖJIMAS

š. m. gegužės 2 d. šeštadienį,

7 v.v., Aušros Vartų parapijos salėj,

1465 rue de Seve, Montreal.

PROGRAMOJE: Minėjimo Aktas

• Lietuvių TEATRAS "AITVARAS" iš Toronto

• Šilta vakarienė

• Baras

• Loterija

Prašome neveluoti

Šokiams groja

BAVARŲ ORKESTRAS

Premijuojamas Valsas

"NL" SPAUDOS BENDROVĖ

ĮĖJIMAS: \$ 10,-

montreal

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RENGINIAI AUŠROS VARTŲ
PARAPIJOS SALĖJE:

BALANDŽIO 25 d. vakare,
GINTARO ANSAMBLIO
PARENGIMAS

GEGUŽĖS 2 d.: vakare -
SPAUDOS BALIUS, rengia
"Nepriklausoma Lietuva".
PROGRAMOJE - "AITVARO"
TEATRAS IŠ TORONTO

GEGUŽĖS 9 d., šeštadienį:
MONTREALIO MERGAIČIŲ
CHORO KRIKŠTYNOS-KON-
CERTAS

PARUOŠĖ PLOKŠTELE

RAMUNĖLĖS, mergaičių
choras iš Ottawos, ir GIN-
TARĖLIS atliks programą
š. m. balandžio mėn. 25 d.
A.V. parapijos salėje
Užbaigtųjų Baliaus. Paren-
gimas yra rišamas su Mont-
realio lietuvių jaunimo an-
samblio GINTARO užrekor-
davimo pabaiga jo liaudies
instrumentų orkestro, dainų
ir žodžio leidžiamai muziki-
nei plokštelei.

Reikia sveikinti GINTARĄ
už pasiryžimą savo seną
svajonę įgyvendinti, taip pat
ir fundatore K. Mrongowius ir
visus tuos, kurie nuolat kėlė
liaudies instrumentų muzi-
kinės plokštelės reikalą.

I. M.

NEEILINIS VAKARAS
PRADEDANT GEGUŽĮ

"NL" savaitraštis pasiry-
žęs pavasariškai nuteikti sa-
vo skaitytojus, rėmėjus, ben-
dradarbius, talkininkus, vi-
sus Montrealio lietuvių ir
svečius iš kitur. Sukaktuvi-
nio Baliaus programon pak-
viestas Toronto lietuvių te-
atras AITVARAS, vad. Aldo-
nos Dargytės - Byszkie-
wicz, Šokiams gros smagus
Bavarų orkestras, vakarie-
nė rengia mūsų pasižymėju-
si šeiminkė M. Kasperavi-
čienė. Loterija rūpinasi Au-
gustinas Mylė ir talkininkai.

Laimikius galima atnešti į
redakciją arba atvykstant į
Vakara-Balių, GEGUŽĖS 2 d.

• Rūtai/Pocauskaitė/ ir Ri-
mui RUDINSKAMS gimė duk-
relė. Sveikiname!

• ČERKUS Otto, dirbantis
Noranda Metal Industry Co.,
Montrealyje, buvo išsiųstas
į Vancouver'į, Calgary ir ki-
tus tos įmonės skyrius, su-
sipažinti su tų skyrių darbu.

Reikia pažymėti, kad mūsų
tamtietis šioje kompanijoje
dirba jau 30 metų sudėtingą
ir sunkų darbą.

• LUKOŠEVIČIŪTĖ Rasa
išvyko trumpom atostogom į
Floridą.

• D. N. BALTRUKONIS su
žmona išvyko porai savaitės
atostogų į V. Vokietiją.

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel.: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P. Q.
Tel.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel.: 866-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kompos 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

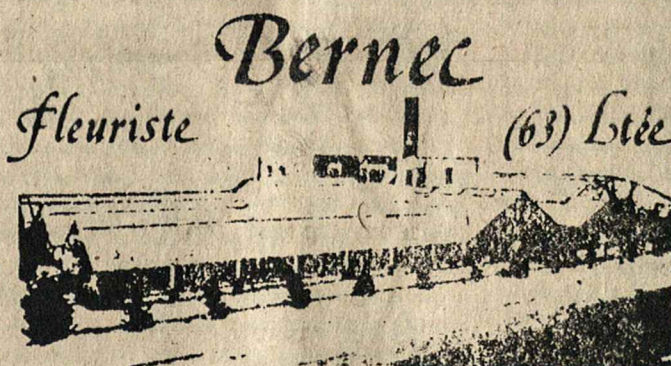
J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

GĖLININKAS

MALONIAI, GREITAI IR PATYRUSIAI
PATARNAUJA LYAIRIOMIS PROGOMIS
LIETUVIAMS GERA! ŽINOMAS
SPECIALISTAS.

285 - 2e AVENUE, LASALLE, 365-0511
QUE. H8P 2G7

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM. PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ

8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel.: 321-1975

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1981

IŠVYKIMO DATOS:

GEGUŽĖS 21, BIRŽELIO 18, LIEPOS 9,
RUGPIŪČIO 6 ir RUGSĖJO 10 d.

14 DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU

- VILNIAUS -

- MASKVOS -

- LENINGRADO -

TAIPGI, MES PARUOŠIAME REIKALINGUS DOKUMENTUS
ATSIVIEŠTI VIZITUI JŲSŲ GIMINES IŠ LIETUVOS Į ŠI
KRĄSTĄ - KANADĄ.

KELIŲNĖ Į MIAMI TIK \$ 169,- LĖKTUVU

Redyti anglškai:

ADRIA TRAVEL SERVICE

(ADRIA VOYAGE INC.)

4159 St. Lawrence Blvd.,
MONTREAL, P.Q. H2W 1Y7

Tel.: (514) 844-5292
ir 844-5662

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827.

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS

Term. ind. 1 m. 13 1/4 %	Nekiln. turto nuo 15 1/2 %
Pensijų planų 13 1/2 %	Asmenines nuo 16 1/4 %
Taupymo s-tas 11 %	
su apdrauda iki \$2000.-	Paskolos mirties atveju
Čekių s-tas 6 %	apdraustos iki \$10,000.-

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč. 9 - 3	-----
Ketvirtadieniai 12 - 8	6 - 8
Penktadieniai 12 - 6	12 - 6
Sekmdieniais 10:30 - 12:45	-----

SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
NAUJIEMS SKAITYTOJAMS - tik \$10,- METAMS

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas -

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdeliuoju
• Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tel. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal

Tel. 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

Tel. Bus.: 482-3460
Res.: 366-7041

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west
automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU

Menageriu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391